

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER
Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program Management

Diplomska naloga

LETNO POROČILO GOSPODARSKE DRUŽBE

Mentor: izr. prof.dr. Franko Milost
Obravnavana organizacija: Zavarovalnica Triglav, d. d.

KOPER, 2006

DARJA BERTOK

POVZETEK

Temeljni namen diplomske naloge je oceniti ekonomski položaj poslovnega sistema, predvsem pa njegovo učinkovitost, uspešnost in finančno stabilnost. Spoznanja, do katerih se dokopljemo, nam omogočajo boljše in racionalnejše odločanje, izvajanje in analiziranje podjetja ter pravočasno ukrepanje. Pomembno je razumeti celotno računovodsko poročanje, ki prikazuje finančno stanje, zdravje podjetja in nas hkrati usmerja v stabilnejšo prihodnost ob sprejemanju ustreznih odločitev. Predstavili smo teoretično zgradbo letnega poročila in se nato osredotočili na konkretnem primeru družbe Zavarovalnice Triglav, d.d. Ugotovili smo, da je slednje najbolj izrazito komunikacijsko orodje, s katerim poročamo vsem interesentom o preteklem poslovanju, o uporabljenih strategijah in načrtih za doseg zastavljenih ciljev. Predlagamo, da bi morali bolj razumeti računovodske izkaze, in sicer bilanco stanja, izkaz poslovnega uspeha ter izkaz finančnih tokov, ki prikazujejo posledice preteklih dogodkov, saj je branje računovodskih informacij podobno umetnosti, da v okviru pravil prikažemo poslovni sistem v zeleni luči ter na pošten in realni osnovi

Ključni izrazi: finančna stabilnost, odločanje, letno poročilo, bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz finančnega izida

ABSTRACT

The primary goal of my degree thesis is to form an estimate of the economic position an enterprise holds, namely relating to its efficiency, success and financial stability. Moreover, different revelations we thus come across offer better and more rational decision-making processes, performance, enterprise analysing and what is more, due measure taking. It is important to fully understand the entire functioning of the information in the accounting department, an accounting which demonstrates the financial situation, the company's state and it simultaneously directs the enterprise towards a brighter and more stable future while making adequate decisions. Furthermore, we try to make you acquainted with the theoretical structure of the final account analysis, focusing on a typical example, which is based on an insurance company, known as Zavarovalnica Triglav. We thus come to conclude that final account is the most explicit communication tool, designed to inform the concerned about past operations, adopted strategies and plans in order to reach the goals beforehand set. We herewith suggest a better understanding of the following elaborated accounting statements, such as the balance sheet, the profit and loss account statement and the financial account, which show consequences of the past actions since proper reading of the accounting statements and other information is like talking about art while trying to show an enterprise in its true colours within the framework of rules and thus giving the public a fair and clear idea of what it is all about.

Key words: financial stability, decision-making processes, final account, balance sheet, profit and loss account, financial account.

UDK 657.37(043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Letno poročilo	3
2.1	Opredelitev letnega poročila.....	4
2.1.1	Formalne in zakonske podlage za sestavitev letnega poročila	5
2.1.2	Zakonska zasnova letnega poročila	5
2.1.3	Javna objava letnih poročil in posredovanje statističnih podatkov – AJ PES	6
2.2	Namen letnega poročila	7
2.3	Kakovostne značilnosti letnega poročila	8
2.4	Komu je letno poročilo namenjeno?.....	10
2.5	Sestavine letnega poročila	11
2.5.1	Uvodni del s strnjenimi podatki	12
2.5.2	Splošni del letnega poročila.....	14
2.5.3	Finančni del	15
2.6	Cilj letnega poročila.....	20
2.7	Koristi pravilno zasnovanega letnega poročila.....	20
2.7.1	Ključni dejavniki za uspešno letno poročilo.....	21
2.7.2	Pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja družbe	21
2.7.3	Slabe novice v letnem poročilu	22
2.8	Revidiranje računovodskih izkazov.....	23
3	Zavarovalnica Triglav, d. d.	25
3.1	Opredelitev nekaterih osnovnih zavarovalnih pojmov.....	25
3.2	Zgodovina.....	26
3.3	Dejavnost Zavarovalnice Triglav, d. d.	26
3.4	Upravljanje človeških virov.....	29
3.5	Poslanstvo, vizija, vrednote in cilji Zavarovalnice Triglav, d. d.	30
3.6	Strateški ukrepi	33
4	Računovodski izkazi zavarovalnice Triglav, d. d.	35
4.1	Bilanca stanja premoženjskih in življenjskih zavarovanj za leto 2005 in leto 2004	35
4.2	Bilanca poslovnega izida za poslovni leti 2005 in 2004	37
4.3	Bilanca posredno ugotovljenega finančnega izida za premoženjska in življenjska zavarovanja za poslovno leto 2005 in 2004	38
4.4	Prikaz bilančnega dobička ali bilančne izgube Zavarovalnice Triglav, d. d., v letu 2005 in v letu 2004	40
4.5	Izbrani kazalniki poslovanja v letu 2005 in 2004.....	40
4.6	Prihodki in odhodki od naložb.....	41

5 Zaključek.....	45
Literatura	47
Viri	48
Priloge	49

PONAZORILA

Slika 2.1	Vsebina letnega poročila gospodarske družbe.....	4
Slika 2.2	Kakovost računovodske informacije	10
Slika 2.3	Shema bilance stanja	17
Slika 2.4	Shema bilance poslovnega izida.....	19
Slika 3.1	Organigram Zavarovalnice Triglav, d. d.	29
Slika 3.2	Izobrazbena struktura osebja in struktura internega funkcionalnega izobraževanja v Zavarovalnici Triglav, d. d.	30
Slika 3.3	Tržni delež Zavarovalnice Triglav, d. d., med klasičnimi slovenskimi zavarovalnicami.....	32
Slika 3.4	Struktura sredstev, namenjenih podpori nacionalnim in lokalnim projektom.....	34
Slika 4.1	Struktura naložb premoženjskega zavarovanja v letu 2004 in 2005	42
Slika 4.2	Struktura naložb življenjskih zavarovanj v letu 2004 in 2005	43
Slika 4.3	Struktura naložb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja..	43
Tabela 4.1	Primerjava bilance stanja premoženjskih in življenjskih zavarovanj za leti 2005 in 2004 (v tisoč SIT).....	36
Tabela 4.2	Primerjava poslovnega izida za leti 2005 in 2004 (v tisoč SIT).....	37
Tabela 4.3	Primerjava bilance finančnega izida za leti 2005 in 2004 (v tisoč SIT)....	39
Tabela 4.4	Prikaz bilančnega dobička ali bilančne izgube v letu 2005 in 2004.....	40
Tabela 4.5	Izbrani kazalniki poslovanja.....	41
Tabela 4.6	Donos naložb po virih sredstev	41

KRAJŠAVE

DDV	davek na dodano vrednost
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah
SRS	Slovenski računovodski standardi
AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
S	sredstva
K	kapital
O	obveznosti

1 UVOD

V literaturi se srečujemo z najrazličnejšimi metodami in tehnikami tradicionalne in sodobne finančne analize, usmerjene k doseganju ciljev poslovanja nekega podjetja. Vse poznane metode in analize temeljijo predvsem na računovodskih podatkih, ki izvirajo iz razpoložljivih računovodskih izkazov. Slednji naj bi izražali resnično in pošteno sliko finančnega stanja podjetja, poslovnega izida in finančnih tokov na točno določen časovni mejnik in skladno s predpisi. Teorija ameriških poslovnežev pravi, da je računovodstvo jezik poslovnežev in ključ do uspeha (Mayr 2000, 16).

Podjetja imajo pomembno nalogo, in sicer poročati zunanjim in notranjim uporabnikom računovodskih informacij, pri čemer si pomagajo z letnimi poročili. Letno poročilo je dokument z obsežnim virom informacij in predstavlja komunikacijsko vez poslovnega sistema z javnostjo. Namen računovodskega poročanja je dajati informacije o finančnem položaju in uspešnosti podjetja, ki so koristne pri odločanju. Vse informacije morajo biti uporabnikom razumljive, zanesljive in primerljive. In prav zaradi tega podjetja oblikujejo letna poročila. Notranji podatki ostanejo poslovna skrivnost zaradi svojih vsebin, medtem ko si zunanji uporabniki lahko pomagajo z zunanjimi podatki. Računovodska poročila se sestavljajo za minulo koledarsko leto. Zavedati se moramo, da je računovodstvo umetnost prikazovanja poslovanja in za ocenjevanje slednjega potrebujemo ustrezna znanja. Zatorej je pri branju računovodskih izkazov izjemnega pomena sposobnost računovodje – umetnika, da v okviru pravil prikaže podjetje v zeleni luči. Vsebine in vrednosti opazovanih kategorij naj bi bralcu razkrivale temeljne zakonitosti pravil računovodstva ter obenem širile strokovna obzorja. Kar je najbolj pomembno, pomagajo nam pri iskanju odgovorov v interpretaciji poslovnih poročil in računovodskih izkazov.

Za dano diplomsko nalogo sem se odločila iz preprostega razloga – letno poročilo je ključ za doseg uspešnega in učinkovitega poslovanja vsakega slehernega podjetja. Pravilna, inovativna in obenem zanimiva slika podjetja mu lahko prinese veliko zanimivih koristi. Vendar, žal, branje računovodskih poročil ni preprosta stvar. Uporabniki velikokrat naletijo na številne ovire, saj se večkrat znajdejo v situaciji, kjer težko razumejo vsebino podanega, ne znajo brati 'med vrsticami', skratka, ne uspe jim razumeti bistva in pomena, ki ga imajo razkritja in drugi podatki v letnem poročilu. Dejstvo je, da se podjetju dolgoročno lahko obrestuje, če se v svojem poročilu pogumno razkrije. Skrivnost je v zaupanju, ki si ga podjetje lahko pridobi pri interesnih skupinah.

Po uvodnem poglavju sledi drugo poglavje, kjer je govora o letnem poročilu in njegovi zgradbi. Opredeljen je pojem letnega poročila, njegov namen, kakovostne značilnosti, prikazani so računovodski izkazi, in sicer bilanca stanja, poslovnega izida in bilanca finančnega izida ter sestavine letnega poročila. Obenem bo beseda stekla tudi o ciljnih, koristi ter drugih pomembnih točkah, ki opredeljujejo letno poročilo. V tretjem poglavju je predstavljena Zavarovalnica Triglav, d. d. Gre za kompleksen poslovni sistem, ki je obenem največja slovenska zavarovalnica z vodilnim tržnim deležem na področju premoženjskih in življenjskih zavarovanj. Prav tako je tudi ena izmed vodilnih finančnih institucij. Organizirana je kot delniška družba, pohvali se lahko s številnimi območnimi enotami, zastopstvi in pogodbenimi poslovnimi mesti. Svojim zavarovancem ponuja tudi prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja, s katerimi dopolnjuje vsebinsko ponudbo zavarovalnice specializirana Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d. Skupino Triglav pa poleg zdravstvene zavarovalnice sestavljajo še Pozavarovalnica Triglav Re, d. d., in zavarovalnice na Češkem, Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini in v Črni Gori, ki jo zastopajo v vlogi hčerinskih družb. Širšo Skupino

Triglav pa poleg družb s področja zavarovanja in pozavarovanja sestavljajo tudi družbe s področja upravljanja investicijskih skladov in bančništva. Njena ponudba je dokaj pestra in raznolika, usmerjena k ohranitvi svojega sedanjega tržnega deleža in obenem k dejavnostim aktivnega vstopa na trge Evropske unije v bližnji prihodnosti. V danem poglavju bo beseda predvsem o njenih ciljih, poslanstvu in strateških ukrepih. V zadnjem poglavju je prikazana razčlenitev računovodskih izkazov in primerjava bilanc za poslovno leto 2004 in leto 2005. Moja diplomska naloga se nato zaključuje s sklepnimi mislimi in ugotovitvami.

2 LETNO POROČILO

Računovodska dejavnost ima opraviti s štirimi sestavinami računovodstva: z računovodskim predračunavanjem, knjigovodstvom, računovodskim nadziranjem in analiziranjem. Njihova informacijska orientiranost je usmerjena k oblikovanju računovodskih informacij, ki zajemajo široko področje poslovanja. In prav zaradi tega je računovodstvo razdeljeno na finančno in stroškovno računovodstvo, medtem ko je stopnja zgoščenosti računovodskih informacij privedla do analitičnega računovodstva, ki se ukvarja z oblikovanjem analitičnih računovodskih informacij, in sintetičnega računovodstva, ki skrbi za računovodske informacije o spremembah in vseh stanjih ekonomskih kategorij. Zatorej je nujno treba oblikovati zgoščeno informacijsko bazo podatkov, ki je razvidna v sintetičnih računovodskih izkazih, in sicer: v bilanci stanja, v poslovnem izidu in v bilanci finančnega izida (Turk in Melavc 1998, 242).

Namen računovodskega poročanja je dajati informacije o finančnem položaju in uspešnosti podjetja. Letna poročila zagotavljajo široko paleto koristnih podatkov, ki morajo biti razumljivi, berljivi, primerljivi in zanesljivi. Z razvojem standardov in zakonodaje so postali znani različni uporabniki letnih poročil. V kolikor poznamo temeljna pravila sestavljanja računovodskih izkazov, lažje pristopimo k celovitemu razumevanju poročil, podatkov in informacij. Računovodstvo je le del informacijskega sistema, ki spremlja poslovne dogodke in dejavnosti, meri ekonomske kategorije in posledično oblikuje letno poročilo, namenjeno najvišjim organom odločanja. Notranje računovodstvo je namenjeno notranjim uporabnikom in je zaradi narave svojih vsebin varovano kot poslovna skrivnost, medtem ko je širša javnost odvisna od zunanjih podatkov in informacij, ki jih posreduje zunanje računovodstvo (Kavčič 1997, 144).

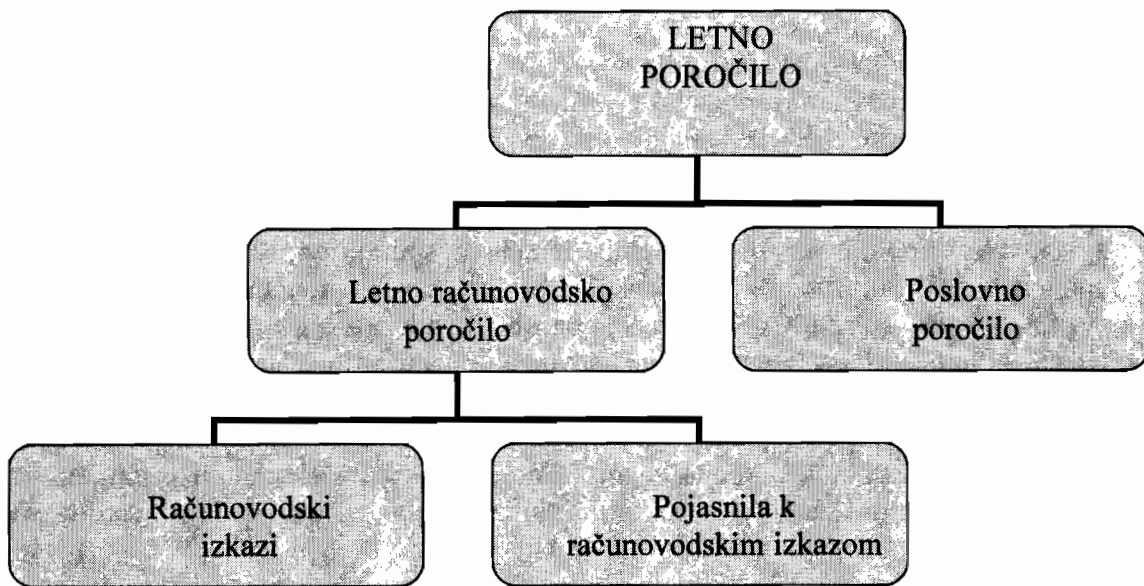
Prav tako lahko tudi naravo informacij in drugih podatkov razvrstimo med zunanje in notranje računovodske informacije. Notranje računovodske informacije so tiste informacije, ki služijo vodjem na različnih organizacijskih ravneh v podjetju, medtem ko so zunanje računovodske informacije namenjene predvsem lastnikom kapitala, državi, vlagateljem in drugim odgovornim (Vežjak 1998, 19). Letna poročila so tista, v katerih številni uporabniki najdejo odgovore na svoja vprašanja. Iz njih lahko bralec razbere ustrezna vedenja, ki so potrebna pri sprejemanju poslovnih odločitev.

Ključni sestavini statističnih računovodskih poročil sta bilanca stanja in poslovni izid. Poročila nastajajo za minulo koledarsko leto, velikokrat pa obsegajo tudi podatke o poslovanju v letu pred tistim, za katerega se sestavljajo. Nekatere javne baze vsebujejo podatke za več let in prav v tem je njihova dodatna prednost (Mayr 2000, 7–8).

V kolikor se želimo dokopati do vsebin prikazanih kategorij oziroma znati uporabljati razpoložljive baze podatkov, se moramo naučiti brati računovodske izkaze. Prevladujoča misel med ljudmi pravi, da je računovodstvo umetnost prikazovanja poslovanja nekega poslovnega sistema, vendar potrebujemo za njegovo ocenjevanje ustrezna znanja, s katerimi lahko to 'umetnost' primerno ovrednotimo (Mayr 2000, 8).

Vsebinsko letnega poročila gospodarske družbe prikazuje slika 2.1.

Slika 2.1 Vsebina letnega poročila gospodarske družbe

Vir: Mayr 2000, 7

2.1 Opredelitev letnega poročila

Zavezanci za sestavitev letnega poročila po ZGD so vse pravne osebe, ki na trgu samostojno opravljajo pridobitne dejavnosti kot svoje izključne dejavnosti. Organizirane morajo biti kot gospodarske družbe v eni od teh oblik:

- kot osebne družbe (družba z neomejeno odgovornostjo, komanditna družba, tiha družba) ali
- kot kapitalske družbe (družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba, komanditna delniška družba).

Razvrščanje družb po velikosti na majhne, srednje in velike je pomembno zaradi razlik v njihovih obveznostih pri sestavljanju računovodskih izkazov. Razvrščajo se z uporabo naslednjih meril:

- povprečno število zaposlenih v poslovnem letu,
- čisti prihodki od prodaje v poslovnem letu,
- vrednost aktive ob koncu poslovnega leta.

Letno poročilo je po Zakonu o gospodarskih družbah (odslej ZGD) sestavljeno iz (56. člen):

- bilance stanja,
- izkaza poslovnega izida in
- priloge s pojasnili (65. člen).

Pri družbah, ki so zavezane k revidiranju, pa so še naslednji deli (54. člen):

- izkaz finančnega izida,
- izkaz gibanja kapitala in
- poslovno poročilo (66. člen).

Pravna oseba mora poročilo pripraviti, ker ga je dolžna predložiti pristojnim organom, najkasneje v treh mesecih po preteku poslovnega leta. Podjetja, ki niso

zavezana k reviziji, morajo razkrivati samo zakonsko določene informacije in podatke, preostala podjetja pa morajo zadostiti tudi zahtevam po razkrivanju v skladu s posameznim standardom. Ta razkritja so predpisana za vse pomembne zadeve. Naravo in stopnjo pomembnosti mora posamezno podjetje opredeliti v svojih aktih. Vsa podjetja morajo napisati tudi pojasnila k bilanci stanja in izkazu poslovnega izida, ki jih navaja ZGD. Strokovno in kakovostno pripravljeno letno poročilo je velikega pomena za upravo družbe, saj se z njim predstavi delničarjem in skupščini. Je v bistvu zrcalo poslovanja nekega poslovnega sistema, in hkrati tudi podlaga za odločanje v prihodnje.

Obstajajo številne definicije o tem, kaj pravzaprav letno poročilo je. Veliko je avtorjev, ki letno poročilo opredeljujejo z različnimi, a z vselej podobnimi definicijami. V domači literaturi je letno poročilo glavni vir informacij za delničarje in ostale, ki jih letno poročilo zanima, je pregled o njegovih dejavnostih, napredku in načrtih podjetja. Slog in oblika sta lahko različna, odvisno je le od pogleda uprave ali direktorja na njegovo uporabnost za komunikacijo pri odnosih z javnostjo (Holmes et al. 2005, 17).

Če si pogledamo mnenja različnih strokovnjakov, lahko povzamemo, da je letno poročilo najpomembnejše komunikacijsko orodje poslovnega poročanja, kjer se predstavljajo računovodske in neračunovodske informacije o poslovanju nekega poslovnega sistema. Z njegovo pomočjo se prikaže preteklo poslovanje in obenem smeri razvoja v bodoče (Koritnik-Rakela 2003, 2). Namenjeno je komunikacijskim spretnostim s številnimi uporabniki, ki obenem opredeljujejo cilje in oblike ter načine njegovega delovanja (Vežjak 1998, 32).

Gre za temeljni računovodski izkaz, v katerem se prikaže resnična in poštena slika poslovanja nekega poslovnega sistema za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja (Holmes et al. 2005, 18).

2.1.1 Formalne in zakonske podlage za sestavitev letnega poročila

Oblikovale so se številne spremembe, ki zakonsko določajo obvezna razkritja v letnih poročilih. Glavni razlog za slednje je uskladitev naše zakonodaje in bilančnega prava ter računovodskih standardov z zahtevami Evropske unije. Različne interesne skupine zahtevajo uporabo letnih poročil.

Obveznost sestavljanja letnega poročila družb v Sloveniji predpisuje ZGD v sedmem poglavju. Družbe morajo voditi poslovne knjige in izdelovati letna poročila v skladu z določbami zakona, drugih predpisov, ob upoštevanju računovodskih standardov in načel ter splošnih računovodskih predpostavk (Vežjak 1999, 85):

- stalnost oziroma časovna neomejenost delovanja pomeni, da gledamo na družbo kot na delujočo družbo, ki nima niti namena niti potrebe, da bi povsem ustavila ali pomembno skrčila obseg svojega poslovanja,
- doslednost pomeni, da računovodske usmeritve dosledno uporablja iz obračunskega obdobja v obračunsko obdobje,
- evidentiranje sprememb v trenutku nastanka oziroma nastanka poslovnega dogodka pa pomeni, da prihodke in stroške upoštevamo ob njihovem nastanku in jih evidentiramo v tistem obračunskem obdobju, na katerega se nanašajo.

2.1.2 Zakonska zasnova letnega poročila

ZGD je temeljni zakon o delovanju podjetij. V svojem sedmem poglavju določa način računovodskega spremljanja poslovanja in način vrednotenja ter merjenja posameznih kategorij, izdelavo izkaza stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev,

ugotovitev finančnega izida ter izračunavanja in izkazovanja poslovnega izida gospodarskih družb (Koritnik-Rakela 2003, 2).

SRS navajajo vrsto zahtev glede opredelitve knjigovodskih listin, njihovega podpisovanja in določitve odgovornosti posameznikov, ki jih podjetje določi v notranjem aktu. Vsebina in obseg notranjega akta na področju računovodstva oziroma *pravilnika o računovodstvu* nista predpisana.

Pri pripravi vsebine in obsega pravilnika se podjetje odloči med več možnostmi. ZGD nas zavezuje, da pravilnik vsebuje določbe za zunanje poročanje, lahko pa vanj vključimo tudi določbe, ki se nanašajo na notranje poročanje. Podjetje v svojem aktu navede izbrane možnosti.

Pravilnik, ki opredeljuje računovodstvo za zunanje potrebe, torej računovodstvo, ki je predpisano z ZGD in SRS, lahko razdelimo na naslednje vsebinske sklope:

- splošne določbe,
- organiziranost in delovanje računovodstva,
- knjigovodske listine in poslovne knjige,
- popis sredstev in obveznosti do njihovih virov,
- *računovodski izkazi s pojasnili in poslovna poročila*,
- hranjenje knjigovodskih listin, poslovnih knjig in letnih poročil,
- izkazovanje in vrednotenje postavk v računovodskih izkazih,
- razkritja postavk v računovodskih izkazih,
- končne določbe.

V vsebinskem *sklopu računovodski izkazi s pojasnili in poslovna poročila* se opredeli (Koritnik-Rakela 2003, 4):

- poslovno leto,
- obliko in vsebino obveznih računovodskih izkazov s pojasnili in poleg obveznih tudi prostovoljna razkritja,
- vsebina poslovnega poročila,
- roke za sestavitev letnega poročila,
- odgovorne osebe za sestavitev letnega poročila in
- roke za predložitev letnega poročila organom družbe.

2.1.3 Javna objava letnih poročil in posredovanje statističnih podatkov – AJPES

Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (odslej AJPES) je nova institucija, ki je bila ustanovljena v juliju 2002. AJPES nadaljuje opravljanje vseh statističnih in informativnih nalog Agencije Republike Slovenije za plačilni promet.

Pri sestavi, predložitvi in objavi letnih poročil za leto 2002 veljajo številne novosti, ki so jih vpeljale spremembe in dopolnitve ZGD, sprejete v juniju 2001. Zaradi uskladitve s pravili Evropske skupnosti je ZGD uredil pravila računovodstva in letnih poročil povsem na novo. S tem je zagotovil

- razkritja najnujnejših finančnih podatkov v letnih poročilih družb,
- kar najpreprostejšo javno dostopnost teh podatkov na enem mestu in
- primerljivost podatkov, ne glede na sedež družbe.

Letna poročila velikih in srednje velikih družb in letna poročila tistih malih družb, z vrednostnimi papirji, katerih se trguje na organiziranem trgu, je treba zaradi javne objave skupaj z revizorjevim poročilom predložiti organizaciji, pooblaščenim za obdelovanje in objavljanje podatkov, v osmih mesecih po koncu poslovnega leta. Male

družbe z vrednostnimi papirji in podjetniki morajo svoje letno poročilo posredovati v treh mesecih po koncu poslovnega leta (Horvat 2003, 106).

AJPES mora predložena letna poročila zajeti v tako imenovani informatizirani obliki in jih objaviti na spletnih straneh. Dostopna morajo biti vsakomur, ki zanje plača nadomestilo (Odar 2003, 18).

Javno objavo letnih poročil je treba ločiti od zbiranja statističnih podatkov iz letnih poročil, namenjene makrogospodarskim raziskavam. Ta določba je v povezavi z zakonom, ki ureja državno statistiko. Za te namene bodo morala podjetja organizaciji, pooblaščenim za obdelovanje in objavljanje podatkov, po treh mesecih po koncu koledarskega leta predložiti podatke iz letnih poročil o premoženjskem in finančnem poslovanju ter poslovnem izidu. Organizacija, pooblaščenim za obdelovanje in objavljanje podatkov, lahko statistične podatke uporabi samo za izdelavo uskupinjenih informacij o gospodarskih gibanjih. Danih podatkov o posamezni družbi ali podjetniku ne sme posredovati drugim osebam ali jih javno objaviti (Horvat 2003, 110).

Gospodarske družbe, ki so zavezane revidiranju (srednje in velike družbe ter majhne družbe z vrednostnimi papirji, s katerimi se trguje na trgu), banke, hranilnice in zavarovalnice ter srednje veliki in veliki podjetniki posamezniki, morajo do 31. marca predložiti AJPESu:

- a) za statistične namene
  - podatke iz letnega poročila na poenotениh obrazcih:
    - podatke iz bilance stanja,
    - podatke iz izkaza poslovnega izida,
    - podatke iz izkaza bilančnega dobička,
  - podatke o opredelitvi družbe oziroma podjetnika,
  - dodatne podatke k bilanci stanja – podatke o terjatvah in obveznostih do tujine;
- b) za javno objavo – družbe, ki so zavezane revidiranju, banke in druge morajo najkasneje v 8 mesecih po koncu poslovnega leta AJPESu predložiti letno poročilo, ki obsega:
  - bilanco stanja,
  - izkaz poslovnega izida in priloge s pojasnili k izkazu,
  - izkaz finančnega izida,
  - izkaz gibanja kapitala,
  - poslovno poročilo in
  - revizorjevo poročilo.

2.2 Namen letnega poročila

Računovodstvo je eden od najpomembnejših delov informacijskega sestava vsakega podjetja. Zagotavljati mora informacije za:

- redno notranje poročanje poslovodstvu (pripravlja informacije ter vpliva na spremljanje stroškov, načrtovanje in nadziranje poslovanja),
- izredno notranje poročanje poslovodstvu za strateško in taktično odločanje,
- poročanje zunanjim uporabnikom računovodskih informacij.

Za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov je odgovorno poslovodstvu. Slednje tudi določi vsebino in obliko dodatnih informacij. Javnost in drugi uporabniki računovodskih izkazov upravičeno pričakujejo, da bodo tudi

računovodje pomembno sodelovali pri varovanju koristi vseh interesnih skupin tako, da jim bodo priskrbeli javna zagotovila o:

- točnosti računovodskih izkazov,
- statusu delujočega podjetja oziroma njegovi plačilni sposobnosti,
- (ne)obstoju prevar,
- spoštovanju oziroma izpolnjevanju zakonskih obveznosti podjetja in
- odgovornem obnašanju podjetja v zvezi z okoljem in družbenimi zadevami.

Namen računovodskega poročanja je podajati informacije o finančnem položaju in uspešnosti poslovnega sistema, ki so izrednega pomena za širok krog njegovih uporabnikov, predvsem pri odločanju. Gre predvsem za analizo poslovanja podjetja, ki ga uprava predstavi svojim uporabnikom in s tem izpolni svoje zakonske obveznosti. Kot je bilo predhodno že omenjeno, je ena od poglobitvenih lastnosti dejstvo, da morajo biti informacije, ki jih vsebujejo letna poročila, bistvene, nedvoumne, zanesljive in primerljive. Prav tako se mora področje finančnega računovodstva dovolj vsečno in razumljivo ukvarjati s predstavitvijo in razlago posameznih računovodskih operacij in pravil, da bi jih lažje razumeli vsi njihovi uporabniki. Morebiti bi tako celo zmanjšali velikokrat neupravičen odpor do računovodske discipline (Holmes et al. 2005, 5).

Izjemno velik pomen lahko računovodska dejavnost doprinese prav zaradi pretoka znanja informacij znotraj Evropske unije, med državami članicami. Kljub temu, da se je računovodstvo v Evropi v zadnjih letih razvijalo v okviru različnih računovodskih šol, angleške, nemške in drugih, lahko sprejeta pravila in postavljene okvirje prilagodimo in dodamo domačim računovodskim pravilom. Četudi obstajajo razlike med slovensko in tujo računovodsko šolo, obe izhajata iz temeljne opredelitve, da morajo vsi računovodski izkazi izkazovati resnično in pošteno sliko dejanskega stanja. Pri tem si poslovni sistemi pomagajo s postavljenimi mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, ki temeljijo na teoretičnih podlagah in izhodiščih anglosaške računovodske šole (Holmes et al. 2005, 6).

Eden od poglobitvenih namenov vsakega računovodskega poročila je zagotovo ugotovitev in vrednotenje kapitala. Kapital je najpomembnejša postavka bilance stanja, preko čistega dobička pa tudi bilanca finančnega izida. Gre nedvomno za vpogled na vrednost poslovnega sistema in obenem izkazovanje podatkov in informacij o njegovem finančnem stanju preko njegove 'pasive' kot končne posledice sprememb vrednosti sredstev, ki omogoča pravilno oblikovanje sodb ter sprejemanja poslovnih odločitev. Je neke vrste strokovni prevod, ki sledi domačemu strokovnemu izražanju in razumevanju (Holmes et al. 2005, 6).

2.3 Kakovostne značilnosti letnega poročila

Pri sestavljanju letnega poročila je treba upoštevati določena pravila in postopke. Kakovostne značilnosti celotnega računovodstva so predvsem (Holmes et al. 2005, 29):

- *Razumljivost* postavk pri uporabi računovodskih izkazov, kot tudi možnost ugotovitve pomena kontov in vknjižb za sprejemanje ustreznih odločitev.
- *Ustreznost*. Postavke naj bi vsebovale zelene, potrebne in koristne lastnosti, skladno s pravili.
- *Zanesljivost*. Postavke ne smejo vsebovati pomembnih napak in pristranskih stališč. Predstavljati morajo tisto, kar trdijo, da predstavljajo, ali za kar se upravičeno domneva, da predstavljajo. Vsi podatki morajo biti popolni in

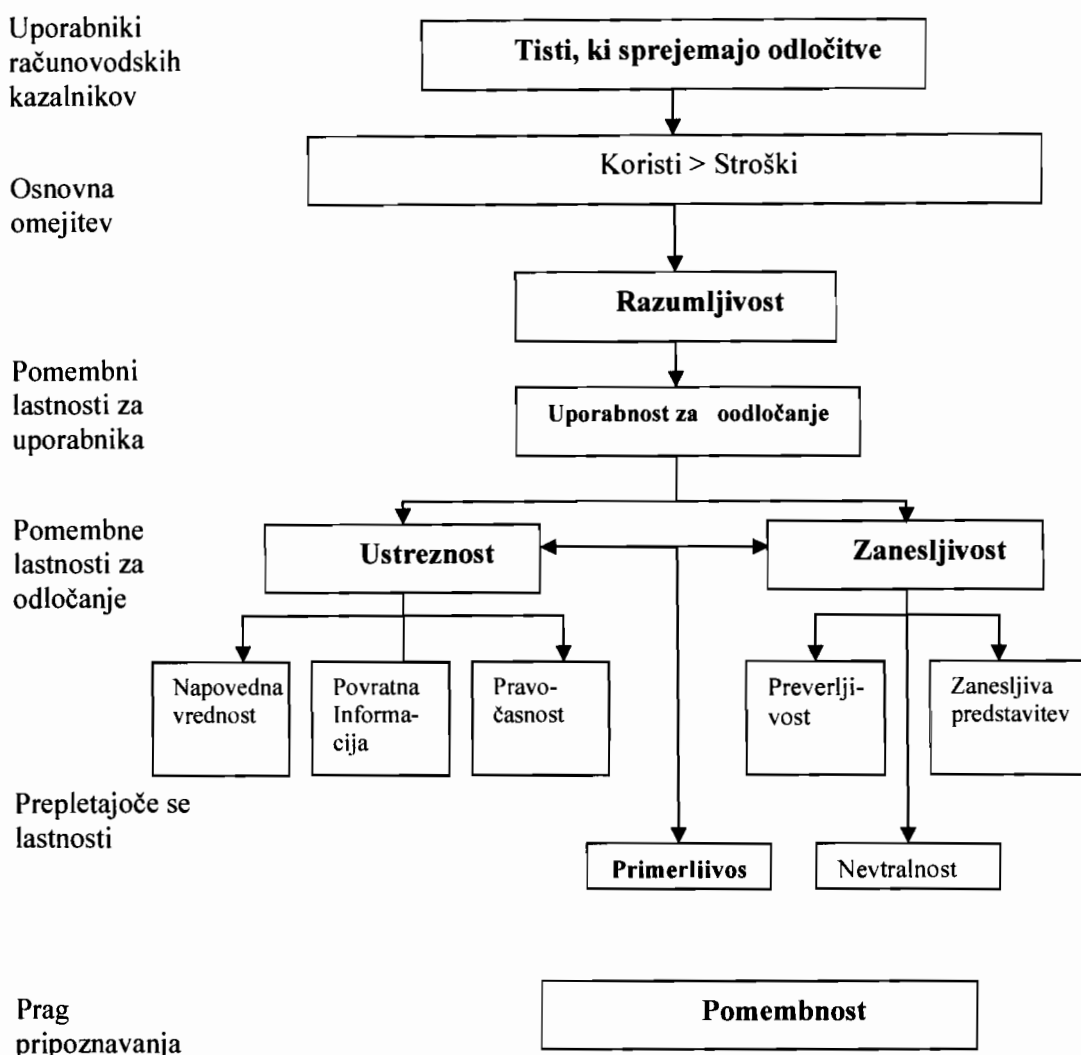

zanesljivi. Poslovne dogodke moramo obravnavati v skladu z njihovo vsebino in v denarni merski enoti izraženo resničnostjo, in ne zgolj glede na njihovo pravno obliko.

- *Primerljivost.* Zaradi metodične enotnosti lahko primerjamo postavke v računovodskih izkazih istega podjetja za različna leta ali postavke različnih podjetij, kar nam omogoča lažje oblikovanje sodb.
- *Pomembnost.* Je vrednost, ki njegovega uporabnika prepriča, ali je vredno v določen poslovni sistem vlagati ali ne (Glautier in Underdown 1997, 200).
- *Objektivnost.* Vsak računovodski izkaz mora vsebovati nevtralno oblikovane informacije in podatke, ki ne smejo biti pod nobenim pogojem pristranske, v kolikor želimo podajati javnosti resnično in pošteno sliko o dejanskem stanju našega poslovnega sistema (Glautier in Underdown 1997, 200).
- *Previdnost.* Dana lastnost nas opozarja na dejstvo, da so poslovni dogodki neizogibno povezani z negotovostjo, zato je treba računovodske izkaze razumno in premišljeno uporabljati, in sicer ob upoštevanju možnih posledic. Bolje je imeti skrite dobičke, kot skrite izgube (Glautier in Underdown 1997, 200).
- *Pravočasnost.* Četudi so informacije in podatki zanesljivi, a niso podani pravočasno, nimajo večje uporabne vrednosti predvsem za tiste uporabnike, ki bi že morali sprejeti odločitev. Da preprečimo zaostanek pri podajanju računovodskega poročanja, moramo poskrbeti za uravnoteženost med pravočasnostjo in zanesljivostjo (Glautier in Underdown 1997, 200).
- *Druge sestavine.* Splošni vtis, sestava, naslovna stran, spremna beseda, tipografija, fotografije in ponazoritve, grafi ter računovodski podatki.

Kakovost računovodske informacije je prikazana na sliki 2.2.

Slika 2.2 Kakovost računovodske informacije

Vir: Chasteen, Flaherty in O'Connor 1992 v Duhovnik 2003, 195

2.4 Komu je letno poročilo namenjeno?

Cilj računovodskih izkazov je nuditi raznorazne informacije širokemu krogu uporabnikov, ki so jim v pomoč pri gospodarskem odločanju.

Letna poročila so pomembna tako notranjim kot zunanjim uporabnikom. Odvisno je samo od tega, katera zvrst informacij je zanimiva za določeno skupino uporabnikov.

Med *zunanje uporabnike* lahko uvrščamo javnost, državo, banke, potencialne vlagatelje, delničarje, skratka vse institucionalne organizacije, podjetja in posameznike, ki želijo vlagati presežke svojih sredstev z namenom, da bi povečali tržno vrednost svojega kapitala. Njim najbolj dragocene informacije so tiste, ki jim ponujajo odgovore na naslednja vprašanja, in sicer vprašanja vezana na višino in deleže dobička, politike delitve dobička, dolgoročno dobičkonosnost, dividende, prihodnost in prav gotovo tudi vsa tista vprašanja, ki so vezana na kakovost poslovske politike, ki jim lahko

zagotovijo varno in dobičkonosno investicijo. Zagotovo je letno poročilo izjemnega pomena za *banke*, ki jih zanima plačilna sposobnost, dolgoročna dobičkonosnost in kakovost poslovanja, skratka zanimajo jih vsi tisti pogoji, s pomočjo katerih bo poslovni sistem sposoben izpolnjevati svoje dolžnosti. Tukaj so tudi *stalni kupci*, ki jih zanima dobro ime podjetja, njihova konkurenčna prednost, stabilnost ter predvsem kakovost poslovanja, ter nenazadnje *država*, ki ima veliko koristi od prejetih dajatev, od števila zaposlenih v poslovnih sistemih, kar rešuje številne socialne in druge težave, od povezanosti domačega podjetja na tujih trgih in veliko drugega. Če povzamemo, gre tu za *široko javnost*, ki je v veliki meri odvisna od podjetja samega in njegovih vplivov na okolje, človekovo zdravje in počutje ter na ekonomske in finančne možnosti družbe za pomoč pri reševanju krajevnih problemov in problemov v zvezi z zaposlovanjem (Igličar in Hočevar 1997, 14).

Poleg zunanjih imamo tudi *notranje uporabnike*, in sicer so to vsi zaposleni, poslovodstvo in drugi, ki predstavljajo sestavni del določenega poslovnega sistema. Za *zaposlene* so posebno zanimive informacije, vezane na podatke o plačah, donosnost družbe, možnosti njihovih zaslužkov, torej materialne koristi, in socialnih prejemkov, naravnost dela, ustreznost delovnih razmer, dolgoročne možnosti zaposlovanja in kakovost poslovodstva, pa tudi skrb družbe za njihovo zdravstveno varstvo in varstvo pri delu ter nenazadnje skrb za okolje. V zadnjih letih pa polagajo veliko pozornosti na možnosti dodatnega izobraževanja in sistemu nagrajevanja ter napredovanja. V nekaterih podjetjih razdelijo povzetek svojih poročil in izkazov vsem zaposlenim ali objavijo informacije o tem v internem glasilu, da bi čim bolje obveščali svoje zaposlene (Holmes et al. 2005, 17). Dejstvo je, da podjetja notranje podatke zaradi njihovih vsebin varujejo kot poslovno skrivnost. Zato smo velikokrat odvisni od podatkov, namenjenih zunanjim uporabnikom (Mayr 2000, 7). V nekaterih podjetjih pripravijo in razdelijo delničarjem in / ali zaposlenim posebno predstavitev podjetja. Spet drugi pa temu nasprotujejo, češ da je nepotrebno razkrivanje tvegano, zlasti če bi informacije koristile konkurentom. Najmanjši obseg informacij, ki jih mora podjetje razkriti, je navadno določen z zakonom in računovodskimi standardi (Holmes et al. 2005, 17).

2.5 Sestavine letnega poročila

ZGD na novo opredeljuje obvezne sestavine letnega poročila. Po starem ZGD smo delili vsebino letnega poročila na letno računovodsko in poslovno poročilo. ZGD vsebino računovodskega poročila precej razširja, še posebno za velike in srednje gospodarske družbe, ter spreminja in uvaja nekatere nove sestavine v poslovnem poročilu (Horvat 2003, 92). Značilne sestavine letnega poročila:

- naslovnica,
- finančni poudarki,
- kazalo,
- direktorjevo pismo ali nagovor,
- besedilo, ki naj izrazi osebnost podjetja,
- letno računovodsko poročilo in poslovno poročilo,
- zbirnik statistik, grafi in tabele,
- mnenje revizorske hiše in
- kratke predstavitve direktorjev.

Iz tega lahko povzamemo, da so značilni sestavni deli letnega poročila naslednji:

- uvodni del s strnjenimi podatki,

- splošni ali poslovni del poročila,
- obvezni ali finančni del, to so računovodski izkazi s pojasnili in poslovno poročilo, ki so s ključnimi številkami prikazani v grafih in slikah, kar je uporabniku bolj prijazno.

Vsi deli letnega poročila imajo isto poslanstvo – predstaviti poslovanje podjetja, hkrati pa so namenjeni različnim uporabnikom. *Uvodni del* naj bi na kratko prikazal uspešnost poslovanja, pri čemer moramo paziti, da bralcu ponudimo samo izbrane podatke in ga ne zasujemo z množico števil in dejstev. *Splošni del* letnega poročila ni tako natančno določen, zato podjetje v njem lahko uporabi vso svojo ustvarjalnost in inovativnost, hkrati pa se osredotoči tudi na tiste interesne skupine, ki se ne zanimajo samo za računovodske in finančne informacije, ki so ponavadi v *obveznem delu* letnega poročila (Horvat 2001, 128).

V poročilu mora biti prikazan najmanj pošten prikaz poslovanja in položaja družbe (66. člen ZGD). Poslovno poročilo mora praviloma vsebovati obsežne in izčrpne informacije; nekatere so razvidne iz računovodskih izkazov, nekatere pa niso posebno zanimive za delničarje ali analitike in dajejo vtis, da so bile objavljene iz političnih razlogov. Vsi pa, ki prebirajo letna poročila, se v glavnem zanimajo za poročila o pregledu poslovanja tekočega leta in o smernicah prihodnjega razvoja.

Poslovodstvo je zadolženo za pripravo letnega poročila. Slednje tudi določi njegovo vsebino in obliko informacij, ki jih vsebuje. V celotnem poročilu je treba upoštevati vse interesne skupine. V številnih primerih ima poslovni sistem poslovna razmerja z različnimi interesnimi skupinami, zato je treba preučiti, kateri skupini bo dodelilo prednost; težko je zadovoljiti vsem, ki so vpleteni v poslovne procese. Zatorej, če si postavimo vprašanje, ali je izdelava letnega poročila res nujna, nanj odgovora ne dobimo iz preprostega razloga: letno poročilo je po zakonu obvezno, od podjetij samih pa je odvisno, koliko sredstev bodo namenila njegovemu oblikovanju. Zakon jim samo nalaga, da pripravijo take letne računovodske izkaze, ki bodo izkazovali resnično in pošteno sliko poslovanja poslovnega sistema (Vežjak 1998, 31).

2.5.1 Uvodni del s strnjenimi podatki

Vse več je podjetij, ki objavljajo letna poročila. Če so ti dokumenti objavljeni, dobijo podjetja, željna vlaganj, bistveni del informacij. V teh dokumentih oblika, jezik in vsebina poročila uprave niso 'napihnjene', ravno nasprotno, dodatno pojasnjujejo informacije, zajete v računovodskih izkazih.

Težko je določiti pravilo, kateri vrstni red preučevanja poročila in izkazov je najboljši, zato vsak poslovni sistem razvije svojega. V uvodnem delu letnega poročila se seznanimo s strnjenim in splošnim pregledom uspešnosti, načrtov, strategij in vseh finančnih podatkov o poslovanju nekega poslovnega sistema, ki so zanj predstavljali ključni pomen v preteklem poslovnem letu in kazalom. Tako se bralca obvesti o okvirni sliki najpomembnejših podatkov in dejstev. V številnih primerih so podatki grafično podani. Take vrste prikazov ponujajo javnosti nadrobno analizo celotnega poslovanja. Podatki naj bi bili nanizani tako, da bralca pritegnejo k nadaljnjemu branju (Horvat 2003, 246). Obenem morajo biti podatki predstavljeni razumljivo, pregledno in sistematično tudi za strokovno manj podkovane bralce v nasprotju z obveznim delom, ki je namenjen zahtevnejšim bralcem. Tovrstni del je namenjen vsem tistim, ki gojijo nek splošen interes za predstavljeni poslovni sistem. Prav gotovo prvi del ni namenjen

strokovnjakom področja, saj gre za površinsko sliko predstavitve podjetja, o njegovih ciljnih in vseh drugih pomembnih gospodarskih dogodkih, ki nanj vplivajo.

Prva stran letnega poročila je *naslovnica*, ki napoveduje temo letnega poročila. Zatem sledi *uvodni del letnega poročila*, ki vsebuje:

- povzetek s finančnimi in drugimi poudarki, pomembni za podjetje v poslovnem letu tako, da se bralec hitro seznanj z vsebino preden ga začne res brati;
- kazalo;
- poročilo predsednika uprave in poročilo predsednika nadzornega sveta;
- kratko uvodno predstavitev podjetja.

Finančni in drugi podatki so poudarki iz minulega poslovnega leta, na katere želi podjetje opozoriti in ki jih predstavimo v obliki kratkih alinej, finančne poudarke pa v obliki grafov ali tabel. Finančni poudarki so predvsem gibanje dividende na delnico, dobička na delnico, prodaje izdelkov ali storitev, čistega dobička, vlaganj v določenem obdobju, naložb v osnovna sredstva in podobno (Horvat 2001, 131).

Kratka uvodna predstavitev podjetja vsebuje najosnovnejše podatke o podjetju (sedež podjetja, osnovna dejavnost, število zaposlenih, matična številka, vpis v sodni register, davčna številka in drugo). Lahko se doda tudi zgodovinski pregled poslovanja ali pa glavne mejnike v preteklem poslovanju. Na začetku letnega poročila lahko podjetje na kratko predstavi temeljna sporočila poslanstva in vizijo, pa tudi najpomembnejše cilje. Nadalje lahko podjetje spregovori tudi o svojih izdelkih ali storitvah, kako zadovoljuje potrebe domačega in tujega trga, s katerimi partnerji sodeluje in podobno. Omeniti je treba tudi vpliv podjetja na naravno, kulturno, tehnološko, humanitarno in gospodarsko okolje in na vse izjemne dogodke (nesreče, slaba letina ...), ki so vplivali na poslovanje v prejšnjem letu. V tem delu lahko poudari pozitivne aktivnosti (uvajanje novih izdelkov, vstop na nove trge, poslovne pridobitve idr.) in druga ugodna gibanja (Horvat 2003, 247).

Ljudje se običajno zanimajo o višini deležev, o obsegu dejavnosti z delnicami članov uprave in o drugih zanimivih podatkih, ki pritegnejo veliko pozornosti, saj se na določenih področjih očitno vedno nekaj dogaja. In treba je ugotoviti, kaj. Zato zanesljivo pomaga, če si preberemo *poročilo uprave in poročilo nadzornega sveta*, da ugotovimo, če je prišlo do bistvenih premikov. Podjetja niso zavezana objaviti poročila predsednika nadzornega sveta. Tista podjetja, ki aktivno sodelujejo na borzi in ki želijo imeti dobro obveščene delničarje, ga običajno objavijo.

Poročilo predsednika uprave mora biti zaradi svoje pomembnosti na začetku letnega poročila. Predsednik v strnjeni obliki prikaže sedanje poslovanje podjetja in napove načrte za prihodnost. V pismu naj je čim manj številčk. Poleg tega naj bo poročilo kratko in jedrnato, napisano prijazno in preprosto, bralec se ob branju ne sme dolgočasiti. Povzete informacije morajo biti utemeljene in razčlenjene v splošnem in obveznem delu letnega poročila (Horvat 2001, 132).

Poročilo predsednika nadzornega sveta je lahko na uvodnih straneh letnega poročila, ni pa nujno. Nadzorni svet naj bi v nasprotju od poročila predsednika uprave, ki je subjektivno napisano, podal nevtralno mnenje o poslovanju podjetja. Iz poročila mora biti razvidno, kako je nadzorni svet spremljal poslovanje družbe, kako je sodeloval z upravo ter kako zastopa delničarje in deluje v njihovem interesu (Horvat 2001, 133).

Poročilo predsednika nadzornega sveta običajno vsebuje naslednje podatke:

- poslovne razmere v obdobju, trenutno stanje in napoved za naprej,

- uspešnost poslovanja vsake dejavnosti, trenutno poslovanje in napoved,
- posebne postavke (na primer: novi nakupi, zapiranje obratov ...),
- spremembe v nadzornem svetu in
- strategija podjetja in načrti za prihodnost.

Priporoča se, da se poročilo temeljito prebere in ne samo zaradi tistega, kar vsebuje, kot tudi zaradi vsega tistega, kar ni zapisano; t. i. 'branje med vrsticami'.

2.5.2 Splošni del letnega poročila

V splošnem delu ima podjetje proste roke, saj oblika letnega poročila ni predpisana, določene so le obvezne sestavine, s katerimi podjetje razkrije v najmanjšem možnem obsegu svoje podatke in tako zaščiti svoje poslovne skrivnosti. Samo se odloči za sestavine, s katerimi bo poskušalo opisati in razčleniti poslovanje ob uporabi zdrave mere svoje ustvarjalnosti, in vključi prostovoljna razkritja po lastni presoji. Ni obvezno, da se strogo držimo predpisanih pravil in standardov, pomembno je le, da vedno strmimo k temu, da prikažemo realno in pravično sliko podjetja vsem interesnim skupinam.

Sestavine splošnega oziroma poslovnega poročila lahko združimo takole (Horvat 2003, 251):

- gospodarska gibanja,
- prodaja in trženje,
- analiza poslovanja,
- zaposleni,
- kupci,
- dobavitelji, delničarji,
- naložbe,
- raziskovanje in razvijanje ter kakovost,
- okoljevarstvena dejavnost
- družbena odgovornost in
- načrti.

Obvezna razkritja v letnem poročilu

Sami podatki v računovodskih izkazih praviloma niso zadostna informacija o finančnem položaju oziroma stanju sredstev in obveznosti do njihovih virov ter poslovnem izidu. Šele z razkritji lahko dobimo bolj popolno sliko o poslovanju podjetja. Razkritja ali pojasnila, pa tudi dodatne preglednice k računovodskih izkazom, vsebujejo dodatne podatke in druge informacije, pomembne za uporabnike pri njihovem odločanju. Gre za vse informacije iz letnih poročil, objav v tisku in drugih virov. Med razkritja je treba uvrstiti najprej vse tiste informacije, ki so povezane z vsemi vrstami tveganj in negotovostjo in ki vplivajo na organizacijo, kakor tudi tiste, ki so povezane s sredstvi in obveznostmi in ki niso izkazane v bilanci stanja. Prav tako lahko štejemo med razkritja tudi vplive, ki jih na podjetje povzroča trg. Razkritja oziroma pojasnila so lahko vrednostna, izražena v denarnih enotah in nevrednostna, torej opisna. Vrednostna razkritja so na primer dodatne preglednice, nevrednostna pa je na primer opis metode vrednotenja posamezne kategorije.

Zakon predpisuje, da morajo *razkritja ali pojasnila računovodskih izkazov* obvezno vsebovati naslednje sestavine:

- informacije o uporabljenih metodah vrednotenja postavk v računovodskih izkazih, o posebnih računovodskih usmeritvah in drugih poslovnih dogodkih,
- razčlenitev sintetičnih podatkov, torej dodatne informacije in
- podatke o delu organizacijskih enot v tujini ter trgovanju z lastnimi delnicami in deleži, ki niso predstavljeni drugod v računovodskih izkazih.

Podjetje lahko vključi dodatna ustrezna pojasnila, in sicer v primeru, če uporaba členov od 58. do 66. člena zakona, ki določajo splošna pravila o členitvi izkazov in SRS ne zadoščajo za resničen in pošten prikaz premoženja podjetja in obveznosti, finančnega položaja ter poslovnega izida. V tem primeru mora priloga k izkazom obsegati ustrezna pojasnila.

Prostovoljna razkritja v letnem poročilu

Obstaja več vzrokov, zaradi katerih se družbe odločajo za prostovoljna razkritja informacij v letnih poročilih, in sicer (Vežjak 1998, 70):

- izboljšati želijo svoj ugled pri interesnih skupinah,
- sporočiti, v kolikšni meri se zavedajo tudi svoje socialne odgovornosti,
- sporočiti, v kolikšni meri so v svojo politiko in delovanje vključile skrb za varstvo okolja in podobno.

Vsako podjetje se samo odloči, katera prostovoljna razkritja v letnem poročilu so primerna, pomembna in uporabna. V kolikor se odločijo za prostovoljna razkritja, se želijo od drugih razlikovati po večji količini kakovostnih informacij o poslovanju, ponujenih zunanjim uporabnikom.

Informativna razkritja pomagajo naložbenikom in drugim interesnim skupinam bolje razumeti (Horvat 2003, 249):

- strategijo podjetja, vključno z informacijami o priložnostih in tveganjih,
- kritične dejavnike uspeha, ki so pomembni za prihodnost podjetja,
- tekmovalno okolje ter
- korake, ki jih podjetje uresničuje, da bi zagotovilo stalne rezultate.

2.5.3 Finančni del

Finančni pregled podaja v glavnem številčno predstavitev poslovanja nekega poslovnega sistema. Priporoča se, da ga podjetja priložijo, zato ga velikokrat imenujemo tudi obvezni del. Glavni namen finančnega pregleda kot dela poslovnega in finančnega poročila je pojasniti izkaze in obenem osvetliti podrobnosti o finančni uspešnosti poslovanja in strategije. Finančni del je zavezan spoštovanju zakonov in standardov, zato je prosta interpretacija in inovativno ter kreativno podajanje podatkov niso možni. Vsaka postavka mora biti navzkrižno povezana z ustrezno informacijo v pojasnilih. Slednja pomagajo uporabnikom bolje razumeti dane izkaze. Tu gre predvsem za predstavitev uporabljenih metod, politik in predpostavk ter vseh ostalih dodatnih informacij, potrebnih pri razumevanju in branju bilanc.

Gre za skupek poročil, katerih vsebina so računovodski podatki in računovodske informacije, a tudi njih ocene in razlage. Poleg računovodskih izkazov vsebuje tudi obvezna razkritja in druga pojasnila posameznih računovodskih postavk. Slednji izražajo vrednostno izražene učinke poslov in drugih poslovnih dogodkov tako, da jih združujejo v večje skupine, glede na njihove gospodarske značilnosti. Skupine te vrste so sestavine računovodskih izkazov (Odar 2002, 9).

Po prenovljenih računovodskih standardih obstajajo *štirje računovodski izkazi*, s katerimi se družba predstavlja javnosti:

- bilanca stanja,
- bilanca / izkaz poslovnega izida,
- bilanca / izkaz finančnega izida in
- izkaz gibanja kapitala.

Za vse družbe sta ključni in obenem obvezni sestavini – bilanca stanja in izkaz poslovnega izida, izkazi vseh srednjih in velikih družb pa morajo biti revidirani. Slednjo nalogo skrbno opravi revizor (Sutton 2000, 126).

Vsi temeljni izkazi, čeprav vsak predstavi družbo po svoje, se med seboj dopolnjujejo, zato je dobro, da jih pri analiziranju zaradi celovitejše in popolnejše predstavitve družbe preučujemo skupaj (Zadravec 2003, 23).

Najpomembnejše novosti med računovodskimi izkazi, ki jih uvaja današnji ZGD v primerjavi s prejšnjim, se rezerve in njihova delitev v bilanci stanja, bilančni dobiček, izkaz finančnega izida, ki je nadomestil izkaz finančnih oziroma denarnih tokov, in predvsem nov računovodski izraz, to je izkaz gibanja kapitala, ki nadomešča dosedanji izkaz uporabe dobička in kritja izgube. Ta izkaz je pomemben predvsem za lastnike (Horvat 2003, 93).

Računovodski izkazi

Naloga vsakega računovodstva je omogočiti vpogled v kateremkoli trenutku v stanje sredstev, obveznosti do njihovih virov ter v prihodke in odhodke, ki se pojavijo v določenem obračunskem obdobju do trenutka preučevanja.

Za analitična računovodstva so značilne analitične informacije o posameznih ekonomskih kategorijah, ki jih zberemo s pomočjo razpoložljivih računovodskih listin in računovodskih postopkov, ki zadevajo urejanje in obdelavo podatkov. Podatki iz različnih analitičnih računovodstev služijo v drugih analitičnih računovodstvih, saj gre za načelo medsebojne povezanosti ekonomskih kategorij. Prav tako pa si lahko pomagamo tudi s sintetičnimi, ustaljenimi informacijami, ki so zbrane v okviru posameznih analitičnih računovodstvih kot del enotne podatkovne podlage. Gre za tiste informacije, do katerih se lahko dokopljemo z že opredeljenimi enotnimi podatkovnimi podlagami (Turk in Melavc 1998, 427).

Kot je bilo predhodno že govora, gre pri vsem tem v glavnem za statične (sredstva in obveznosti do virov sredstev) in dinamične (odhodki, prihodki in poslovni izid) ekonomske kategorije. Statični ekonomski kategoriji sta vsebovani v bilanci stanja, medtem ko so dinamično opredeljene ekonomske kategorije predstavljene v bilanci uspeha. Omenjeni bilanci sta temeljna računovodska izkaza kot tudi najpomembnejši sestavini letnega obračuna poslovnega sistema (Milost 1997, 95). Poznamo tudi bilanco finančnih tokov (prikaz pritokov in odtokov) in bilanco denarnih tokov (prikaz prejemkov in izdatkov).

Bilanca stanja

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je pošteno prikazano stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev na koncu poslovnega leta ali medletnih obdobj, za katera se sestavlja. Načelno mora biti znesek sredstev enak znesku obveznosti do njihovih virov. Vsaka posamezna bilanca lahko razvrsti vse svoje podatke v dve medsebojno uravnoteženi strani, ki izkazujeta tako premoženjsko kot

finančno stanje poslovnega sistema. Bilanca stanja v glavnem predstavlja informacije o investiranju (struktura aktive) in informacije o financiranju (struktura pasive). Slednja se sestavi bodisi za splošne namene bodisi za posebne namene, lahko pa tudi za potrebe tako zunanjega kot notranjega računovodskega preučevanja. Obseg in razčlenjenost postavk pa sta odvisna od vrste in narave poslovnega sistema (Odar 2003, 15).

Sestavimo jo po bolj ali manj nadrobno opredeljenih zakonskih in strokovnih pravilih. Kaže nam obseg in kakovost lastnih in tujih virov sredstev ter stalnih in krožečih sredstev. Prikazuje nam celotno premoženjsko in finančno konstitucijo podjetja (Zadravec 2003, 28).

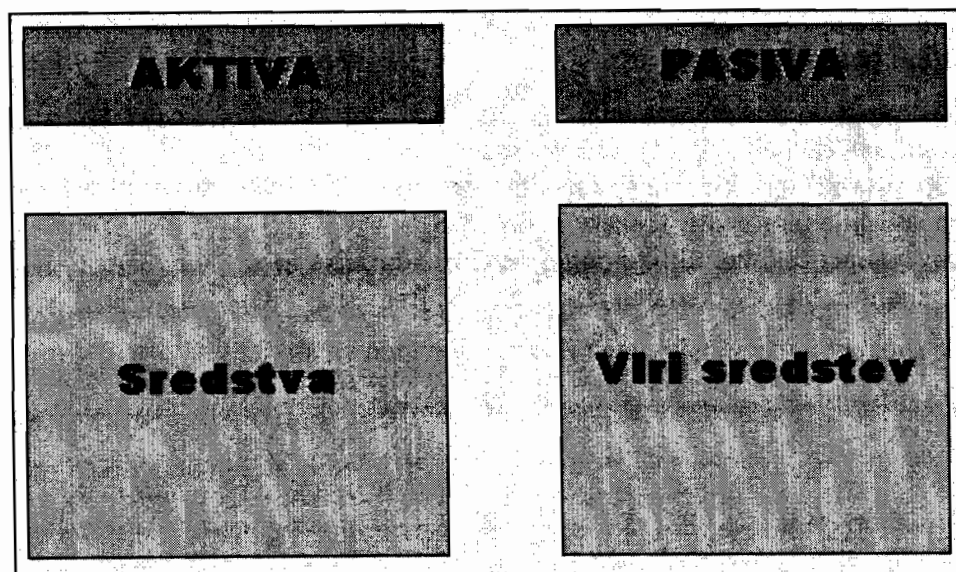
Vsak poslovni sistem lahko sestavi bilanco stanja že ob svoji ustanovitvi, kjer se prikažejo začetna razpoložljiva sredstva in obveznosti do virov sredstev. Dejstvo je, da bilanca stanja prikazuje statično opredeljeni ekonomski kategoriji. (Milost 1997, 96).

Bilanco stanja lahko razvrstimo po različnih sodilih, in sicer (Milost 1997, 96–100):

- glede na čas, v katerem jih sestavljamo: lahko so predračunske ali obračunske;
- glede na uporabnike informacij: lahko so notranje ali zunanje;
- glede na namen: so lahko redne ali izredne;
- glede na obliko: so lahko vzporedne, zaporedne in stopenjske.

Naslednja slika, slika 2.3, prikazuje shemo bilance stanja.

Slika 2.3 Shema bilance stanja

Vir: Mayr 2000, 13

Bilanca poslovnega izida

Bilanca poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje koliko prihodkov je podjetje ustvarilo v enem letu, koliko je bilo odhodkov in kakšen poslovni izid ustreza takšnemu poslovanju. Ima obliko stopenjskega zaporednega izkaza poslovnega izida. To je računovodski izkaz, v katerem je resnično in pošteno prikazan poslovni izid za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. Ob ustanovitvi bilanca poslovnega izida še ne more biti sestavljena. Lahko jo sestavimo šele, ko se pojavijo prvi prihodki in prvi odhodki. Razlog temu je dejstvo, da bilanca

poslovnega izida prikazuje dinamično opredeljene ekonomske kategorije (Milost 1997, 100–102).

Med prihodke in odhodke prištevamo vse poslovne dogodke ob njihovem nastanku, z njihovim obračunom in ne ob njihovem plačilu. Temelji na zaračunani prodaji in ne na plačani prodaji. Pod zaračunano prodajo razumemo trenutek, v katerem blago ali storitev pravno preide v kupčeve roke in kateremu sledi izdaja računa. V bilanci poslovnega izida so upoštevani tisti odhodki, zaradi katerih se je hkrati povečal dolg (na primer: povečane obveznosti za opravljene storitve, zmanjšala so se sredstva z obračunano amortizacijo ...).

Poslovni izid je razlika med prihodki in odhodki in je lahko pozitiven, v tem primeru govorimo o dobičku, ali negativen, v tem primeru govorimo o izgubi. ZGD in SRS predpisujeta le minimalen obseg podatkov in potrebne postavke, ki jih mora vsebovati bilanca poslovnega izida (Zadravec 2003, 105).

Tudi bilanco poslovnega izida lahko razvrstimo med naslednja sodila (Milost 1997, 100–102):

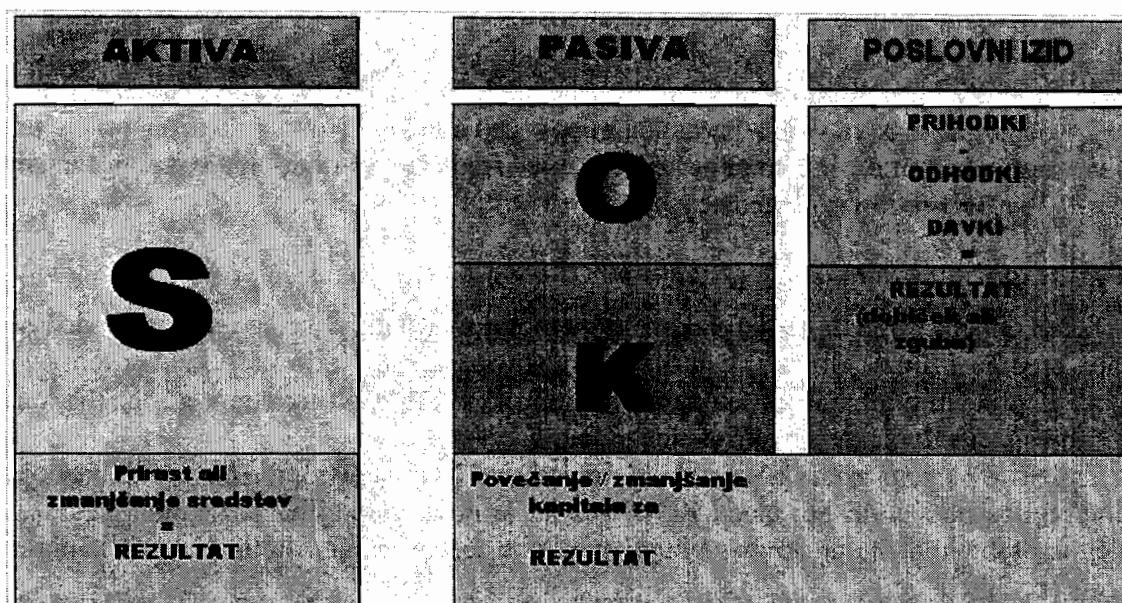
- glede na čas, v katerem jih sestavljamo: lahko so predračunske ali obračunske;
- glede na uporabnike informacij: lahko so notranje ali zunanje;
- glede na namen: lahko so redne ali izredne;
- glede na obliko: lahko so vzporedne, zaporedna ali stopničaste.

V zvezi z bilanco poslovnega izida je treba opozoriti še na novosti iz šestega odstavka 62. člena ZGD, ki določa, da mora podjetje dopolniti bilanco poslovnega izida z naslednjimi postavkami, in sicer:

- poslovni izid poslovnega leta,
- preneseni dobiček / prenesena izguba,
- zmanjšanje (sprostitvev) kapitalskih rezerv,
- zmanjšanje (sprostitvev) rezerv iz dobička,
- povečanje (dodatno oblikovanje) rezerv iz dobička in
- bilančni dobiček / bilančna izguba.

Prikaz sheme bilance poslovnega izida je razviden na sliki 2.4.

Slika 2.4 Shema bilance poslovnega izida

Vir: Mayr 2000, 85

Bilanca finančnega izida

56. člen ZGD določa, da morajo velike, srednje in majhne družbe, katerih vrednostni papirji kotirajo na trgu, v svojem letnem poročilu predložiti tudi bilanco finančnega izida. Bilanca finančnega izida je temeljni računovodski izkaz, ki nam ponuja celovit vpogled v finančne tokove določenega poslovnega sistema. Prikaže nam resnično sliko povečanja ali zmanjšanja vseh sredstev in obveznosti do virov sredstev in njihovih ustreznikov za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. Gre predvsem za prikaz razlik v višini sredstev in obveznosti do virov sredstev med začetno in končno bilanco stanja obračunskega obdobja. Bilanca finančnega izida je posledično računovodski izkaz, ki je sestavljen na podlagi dveh bilanc stanja, ki si časovno sledita (Milost 1996, 82).

V bilanci so skozi najrazličnejše spremembe prihodkov in odhodkov, sredstev in obveznosti do virov sredstev, prikazani vplivi na končno stanje denarnih sredstev, ki je enako vsoti gotovine v blagajni, knjiženega denarja na računu pri banki in gotovine na poti ter denarnih ustreznikov, torej tistih sredstev, ki so zlahka in hitro oziroma v bližnji prihodnosti unovčljiva v vnaprej znan znesek denarnih sredstev.

Razlikovati moramo med bilanco finančnega izida in bilanco denarnih tokov. Prva je sestavljena iz pritokov in odtokov oziroma sprememb v višini posameznih vrst sredstev in obveznosti do virov sredstev, medtem ko je druga rezultat prejemkov in izdatkov nekega poslovnega sistema v določenem časovnem obdobju. Pritoki in odtoki so posledica sprememb stanj sredstev ali obveznosti do virov sredstev (Melavc in Milost 2003, 158).

Bilanca finančnega izida ponuja uporabnikom informacije, kako podjetje denarna sredstva in njihove ustreznike pridobiva, kako jih porablja ter kakšno je njihovo stanje na začetku in na koncu obdobja. Te spremembe stanja sredstev kot tudi obveznosti do virov sredstev nastajajo zaradi različnih finančnih aktivnosti, kot so:

- dezinvestiranje pomeni spreminjanje nedenarnih sredstev v denarna, kar pomeni povečanje pritokov v poslovni dejavnosti,
- financiranje je povečanje sredstev v obdobju s povečanjem kapitala ali dolgov,
- investiranje oblikuje odtoke, kar pomeni, da z investiranjem spreminjamo denarna sredstva v nedenarna, da bi povečali sredstva v obliki stvari in pravic ter
- definciranje, ki pomeni zmanjšanje sredstev v obdobju z zmanjšanjem obveznosti do virov sredstev.

Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala je tisti izkaz, ki ga morajo vključiti v svoje letno poročilo vse večje, srednje in male družbe, katerih vrednostni papirji kotirajo na borzi. Je temeljni izkaz, ki prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu, kakor tudi uporabo čistega dobička in pokrivanje izgube.

Za leto 2002 je ta izkaz prvič izdelan in nadomešča izkaz uporabe čistega dobička in kritje izgube po starem 56. členu ZGD, vendar je novi izkaz gibanja kapitala širši, saj poleg uporabe in kritja poslovnega izida prikazuje spreminjanje ostalih sestavin kapitala (Zadavec 2003, 145).

2.6 Cilj letnega poročila

V kolikor poslovni sistem kakovostno, inovativno in na sploh ustrezno sestavi in javnosti predloži svoje letno poročilo, lahko od slednjega pričakuje veliko koristi. Vse interesne skupine in drugi zainteresirani so tako podrobno obveščeni o pomembnih dogodkih, spremembah in smernicah poslovanja določenega podjetja. Na podlagi podatkov, zajetih v poročilu, lahko vodstvo sprejema nadaljnje odločitve, analitiki oblikujejo vrednost delnic podjetja, javnost je seznanjena s prihodnjimi načrti in strategijami, informira se potencialne delničarje oziroma lastnike, primerjajo se rezultati in doseženi cilji s preteklimi leti ali z drugimi podjetji in veliko drugega. Prav tako letno poročilo omogoča vodstvu, da pregleda politiko poslovanja in predvidene strategije ter tako ugotovi, kako je z uresničevanjem zastavljenih ciljev, višino stroškov ter skupnih pričakovanj. Je dobra podlaga za oblikovanje naslednjih ciljev in strategij poslovanja, odpravljanje napak in zniževanje višine stroškov.

2.7 Koristi pravilno zasnovanega letnega poročila

Ker je letno poročilo javne narave, poskušajo številna podjetja z lepo oblikovanimi letnimi poročili privabiti nove, potencialne investitorje. Glede na stroške priprave in izdaje je gotovo tudi eno najdražjih oblik informiranja o poslovanju družbe. Da bi družba upravičila njegove stroške, mora najprej poznati njegove potencialne koristi. Na stroške in koristi lahko podjetje vpliva predvsem z odločitvijo o vključitvi, poleg z zakonom opredeljenih obveznih sestavin, tudi neobveznih, dodatnih informacij, in sicer predstavitev podrobnega poslovanja poslovnega sistema, njegovo kulturo, odnos družbe do okolja in zaposlenih, svojo vizijo in cilje, humanitarne dejavnosti in veliko drugega. V vsakem primeru morajo biti koristi večje od stroškov. Stroški zajemajo predvsem veliko barvnega in slikovnega gradiva ter raznorazne grafične obdelave, časovno primerjavo podatkov in drugo. Vsi ti podatki so tako imenovana prostovoljna razkritja, kjer z dodatnimi motivacijskimi dejavniki poskušajo podjetja pritegniti pozornost vsakega slehernega bralca in si tako zagotoviti morebitno tržno prednost. A žal, ti stroški načeloma niso nikoli povrnjeni.

Koristi, ki jih družba lahko ima od ustreznega sestavljenega in pripravljenega poročila, so naslednje (Vezjak 1998, 73):

- predstavitev svojih prednosti in sposobnosti,
- krepitev svojega ugleda in konkurenčnih prednosti,
- povečanje možnosti dodanih naložb in
- pridobitev najboljših kadrov in podobno.

2.7.1 Ključni dejavniki za uspešno letno poročilo

Kakovostna vsebina je glavno vodilo za uspeh v komunikaciji letnega poročila z zunanjimi uporabniki. Kakovostno letno poročilo že v uvodnem delu definira temeljno sporočilo podjetja (poročilo predsednika uprave), medtem ko je preostali del letnega poročila sestavljen tako, da podpira to sporočilo. Ključni dejavniki za uspeh, o katerih piše Clifton, so naslednji, in sicer (Clifton 1998, 8):

- sporočilo o strategiji podjetja je definirano že v poročilu predsednika uprave,
- sodelovanje in uporaba znanj usposobljenih piscev besedila in urednikov,
- osebna obravnava pisanja in manj institucionalnega obravnavanja,
- poročilo naj izobražuje in prepričuje nove delničarje in
- primerno grafično oblikovanje, če se zanj odločimo.

Pri pripravi dobrega letnega poročila in za dobro komuniciranje z zunanjimi uporabniki obstaja deset pravil (Clifton 1998, 8):

1. Za pripravo letnega poročila naj bo odgovorna ena oseba.
2. Poročilo predsednika uprave naj bo na začetku letnega poročila, napisano naj bo osebno, neposredno, strateško in s predvidevanji o prihodnjem poslovanju za definiranje temeljnega sporočila podjetja.
3. Rezervirajmo prostor, namenjen posameznim dejavnostim v podjetju, pripravimo načrt za oblikovanje in ne odstopajmo od njega.
4. Zgledujmo se po boljših letnih poročilih v naši panogi in bodimo boljši od njih.
5. Izogibajmo se prevaram, zlasti v grafih, besedilu in tabelah.
6. Kazalo, povzetek vsebine, vizija in poudarki naj bodo na začetku letnega poročila.
7. Poslovno poročilo naj potrdi besedilo poročila predsednika uprave.
8. Pišimo tako, kot bi nam bil bralec enak v inteligenci, zavedanju in radovednosti.
9. Fotografije naj se ujemajo med seboj in z besedilom.
10. Prepričajmo bralca naložbenika: Na tej podlagi iz letnega poročila bom kupil delnice tega podjetja.

Treba je poudariti, da ni nobenega pravega načina priprave letnega poročila, ki bi ga lahko podjetje uporabilo, niti vzorca, zato si vsak izbere svojo različico. Še vedno pa je zmožnost izplačevanja dividend ali plačilna sposobnost podjetja tista, ki bralcu letnega poročila zbuja zanimanje za podjetje in mu zagotovi zvestobo (Horvat 2003, 241).

2.7.2 Pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja družbe

Pošten prikaz razvoja poslovanja in položaja družbe lahko prikažemo:

- s podatki o poslovanju (pomembnejši podatki, uporabljena merila in analize).

- z analizo poslovanja (razlogi za spremembe v podatkih, učinki ključnih gibanj ...).
- s podatki o premoženjsko-finančnem stanju in sestavi financiranja.

Podatki o poslovanju: primeri razkritij o poslovanju, ki se nanašajo na prodajo so podrobnosti o rasti tržnega deleža v vseh glavnih regijah in državah, tabela naročil po strateških poslovnih enotah in proizvodih, informacije o prodaji in trženju podjetja, izkušenih strokovnjakov, produktivnosti prodaje in ugledu ter razlaga, zakaj smo spremenili pomembnejše prodajne strategije.

Analiza poslovanja: čim bolj kakovostno v podjetju opravljajo analizo tekočega poslovanja, tem lažje se uporabniki odločajo. Kakovost analiziranja v povezavi s pripravo letnega poročila je odvisna od tega, kako je organizirana in razvita analitska dejavnost v podjetju. V poročilu se namreč zrcalijo predvsem rezultati dela analitskih služb, iz nje pa je tudi razvidno, koliko posamezne službe delujejo usklajeno in koliko v podjetju posvečajo pozornost tudi drugim, in ne le računovodskim informacijam.

Podatki o premoženjsko-finančnem stanju in sestavi financiranja: dejavniki, ki ga določajo, so velikost in sestava sredstev in obveznosti do virov sredstev, kakovost poslovanja ter okolje. Vsako podjetje mora nenehno nadzorovati razmerja med obveznostmi do upnikov in do lastnikov, t.i. finančni vzvod.

2.7.3 Slabe novice v letnem poročilu

Kako ravnati pri predstavitvi slabih novic v letnih poročilih? Upoštevati je treba štiri osnovne zahteve, in sicer:

- poročilo naj daje vtis perspektivnosti,
- vsebuje naj načrt aktivnosti za sanacijo položaja,
- predstavitev uresničevanja tega načrta in
- naj bo tudi primerno predstavljeno (luksuzna izvedba ni primerna).

Letno poročilo naj vsebuje podrobni načrt aktivnosti za izboljšanje stanja. Na ta način družba kljub slabim novicam obdrži delničarje. Uporabniki informacij želijo poznati cilje, ki jih namerava podjetje doseči pri izboljšanju stanja ter časovno dogovorjene termine, v katerih načrtuje, da bo te cilje dosegla. Investitorji so sicer potrpežljivi, vendar želijo vedeti, kdaj približno naj bi se položaj izboljšal.

Druge informacije o poslovanju podjetja

Poleg zgoraj navedenih podatkov o poslovanju nekega poslovnega sistema lahko prikazemo še informacije o poslovodstvu, delničarjih ter podatke o ozadju poslovanja podjetja. Kot ozadje o podjetju lahko opišemo temeljne cilje in strategijo, obseg in opis poslov ter imetja, vpliv panoge na podjetje in drugo.

Dodatne informacije zajemajo naslednje:

- pomembne poslovne dogodke, ki so nastopili na koncu poslovnega leta (po datumu bilance stanja),
- pričakovani razvoj družbe: predstavimo informacije o načrtih družbe (o priložnostih in tveganjih, ključnih dejavnikih za uspeh, uresničenih poslih ...),
- delovanje družbe na področju raziskav in razvoja: stroške raziskovanja obravnavamo kot odhodke obračunskega obdobja, v katerem nastajajo, medtem ko stroške razvijanja obravnavamo kot neopredmetena dolgoročna sredstva,

- podružnice v tujini in delovanje podružnic v tujini: so enote, organizacijsko ločene od glavnega sedeža podjetja, z dokaj samostojnim delovanjem, vendar niso pravne osebe. Smejo pa opravljati vse posle, ki jih opravlja podjetje,
- skupinsko letno poročilo: pripravljeno mora biti v enakem obsegu kot letno poročilo. Po 53. členu ZGD obsega naslednje:
  - skupinsko bilanco stanja, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz finančnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala, poslovno poročilo družb, ki so vključeni v uskupinjevanje in priloge s pojasnili k skupinskimi izkazom,
  - kazalniki: so relativna števila, ki se nanašajo na ekonomske kategorije in o katerih obstajajo računovodski podatki.

2.8 Revidiranje računovodskih izkazov

ZGD govori o revidiranju v 7. poglavju, ki se je pričelo prvič uporabljati za poslovno leto 2002. 54. člen ZGD določa, da mora letna poročila velikih in srednjih družb, povezanih družb ter družb, katerih vrednostni papirji kotirajo na borzi, najkasneje v šestih mesecih po preteku poslovnega leta pregledati samostojno revizijsko podjetje ali samostojni revizor v skladu s posebnimi predpisi. Novost v ZGD je, da mora revizor pregledati tudi poslovno poročilo, da preveri, ali je njegova vsebina v skladu z drugimi sestavinami letnega poročila.

Revidiranje računovodskih izkazov je preizkušanje in ocenjevanje izkazov, podatkov in metod, uporabljenih pri njihovem sestavljanju. Na podlagi tega revizor poda neodvisno strokovno mnenje o tem, ali računovodski izkazi v vseh pomembnejših pogledih podajajo resničen in pošten prikaz finančnega stanja in poslovni izid pravne osebe, skladno s SRS.

Revizor lahko v svojem poročilu izrazi:

- pozitivno mnenje (mnenje brez zadržka): potrjuje, da izkazi prikazujejo resnično stanje o poslovanju družbe.
- mnenje z zadržkom: izrazi pridržek glede resničnosti prikazovanja posameznih kategorij v primeru pomanjkljivosti. Uporabniki se lahko zanesejo na izkaze.
- negativno mnenje: oceni, da računovodski izkazi niso resnični in pošteni.

Revidiranje, ki ga v Sloveniji opravljajo le revizijske družbe, mora biti skladno z zakonom o revidiranju in mednarodnimi standardi revidiranja.

3 ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D.

3.1 Opredelitev nekaterih osnovnih zavarovalnih pojmov

Temeljna funkcija zavarovalnic je zavarovanje pred raznovrstnimi tveganji, kar bistveno loči dejavnost zavarovalnic od dejavnosti ostalih gospodarskih družb. Beseda zavarovanje kaže na univerzalen pojem za varnost, zjamčenost in zaščito. Zavarovanje je dejavnost, ki ima poleg gospodarskega, pravnega, tehničnega, sociološkega še nekakšen splošen, družbeni pomen (Torkar 2003, 2). Glede na to poznamo naslednje opredelitve:

- Pravna opredelitev zavarovanja pravi, da je zavarovanje pogodba, v kateri se zavarovalnica obveže kupcu pogodbe poravnati škodo ob nastanku škodnega dogodka. Kupec pa se obveže plačati določeno premijo.
- Finančna opredelitev zavarovanja pravi, da je zavarovanje finančni dogovor o porazdelitvi stroškov nepričakovanih škod.
- Po trženjski opredelitvi zavarovanja je zavarovanje obljuba za nadomeščanje finančne izgube, ki jo da zavarovatelj zavarovancu na zavarovalnem trgu, če nastane izguba pod vplivom naključnih dogodkov.
- Po družbeni opredelitvi je zavarovanje oblika, v kateri posamezniki prenašajo tveganje morebitne škode na večjo skupino posameznikov.

Premija za tveganje je količina denarja, ki jo je posameznik pripravljen žrtvovati, da bi se izognil tveganju. Posameznik, ki tveganju ni naklonjen, je pripravljen plačati določen znesek-premijo, da bi se tveganju izognil in tako zmanjšal spremenljivost velikosti svojega premoženja. *Zavarovalna premija* je torej plačilo za varnost. S plačilom premije vplačnik postane zavarovanec. *Zavarovanec* je oseba, katere premoženje oziroma premoženjski interes je zavarovan, saj je zavarovalnica z nakupom zavarovalne police obveže, da mu bo izplačala določeno vsoto, če se bo zavarovancu pripetil dogodek, pred katerim je zavarovan.

Če se uresničijo nevarnostni dogodki, pred katerimi je zavarovanec zavarovan, je upravičen do izplačila *odškodnine*. Odškodnina je zunanji izraz potrditve gospodarske varnosti, saj je zavarovalnica v skladu z zavarovalno pogodbo oškodovancu ob nastanku škodnega dogodka dolžna izplačati odškodnino. Za razliko od odškodnin pa poznamo tudi *zavarovalnine*. Zavarovalnino dobijo zavarovanci, odškodnino pa oškodovanci. Zavarovalnine so izplačane iz odgovornostnih zavarovanj (avtomobilski kasko idr.). Zavarovalništvo lahko z vidika njegove makroekonomske funkcije opredelimo kot prodajo zavarovalnih produktov, ki so ena od oblik finančnih produktov, na eni strani namenjeni varčevanju in na drugi strani akumulaciji prihrankov ter njihovemu usmerjanju v naložbe in s tem v gospodarski razvoj (Torkar 2003, 3).

Na splošno je znano, da je mednarodno poslovanje povezano z različnimi tveganji. Tveganje lahko opredelimo kot možnost negotovega nastopa pričakovanega dogodka oziroma drugačnega nastopa dogodka v primerjavi s predvidevanji. Tveganja, ki so za zavarovalnico najbolj značilna, lahko izvirajo iz: splošne negotovosti okolij (negotovosti vladnih politik, makroekonomske, družbene in naravne negotovosti), negotovosti, povezane z dejavnostjo ali panogo (konkurenčne, tehnološke negotovosti...) ter negotovosti, povezane s podjetji (operativne negotovosti, negotovosti v zvezi z obveznostmi, plačilne in kreditne negotovosti. Hrastelj 1995, 55).

3.2 Zgodovina

Zavarovalnica Triglav se lahko pohvali s kar stoletnim obstojem. 5. junija 1900 je bila ustanovljena Vzajemna zavarovalnica iz Ljubljane in skozi stoletje se je prelevila v Zavarovalnico Triglav. V tedanjem času je bila prva zavarovalnica, ustanovljena z domačim kapitalom, in sicer 100.000 avstrijskih kron. Njen prvi predsednik in obenem eden od njenih ustanoviteljev je bil Ivan Vencajz, cesarsko-kraljevi sodni svetnik, državni poslanec in posestnik. Zavarovalnica je prvotno poslovala na področju požarnih zavarovanj in z zavarovanjem zvonov. V nekdanji Avstro-Ogrski monarhiji je tako poslovala predvsem na slovenskem prostoru ter tudi v nekaterih drugih avstrijskih deželah, ob koncu prve svetovne vojne pa je Vzajemna zavarovalnica svoje poslovanje razširila na območje, kasneje priključeno Kraljevini Jugoslaviji.

S koncem druge svetovne vojne je prišlo do politične preureditve, ki je tudi na področju zavarovalništva vpeljala drastične spremembe. Pojavila se je centralizacija in obenem z njo tudi državno lastništvo nad zavarovalnico. Njeno ime se je spremenilo in postala je Zavarovalni zavod Slovenije. Dovoljeno mu je bilo sklepati zavarovalne posle le v privatnem sektorju. Leta 1946 se je Zavarovalni zavod priključil Državnemu zavarovalnemu zavodu in s to potezo znatno povečal obseg svojega poslovanja.

V šestdesetih letih se je pojavila decentralizacija, ki je povzročila nastanek velikega števila manjših zavarovalnic. Ker so slednje kaj kmalu spoznale, da je edino orodje v boju proti izravnavi rizikov velikost poslovnega sistema, so se zavarovalnice z območja Slovenije in Hrvaške združile v tako imenovano Zavarovalnico Sava. Njen sedež je bil postavljen v Ljubljani. Proces združevanj se je nadaljeval. Leta 1976 sta se Zavarovalnica Sava in Zavarovalnica Maribor združili pod skupnim imenom Zavarovalna skupnost Triglav. Vse do leta 1990 je bila slednja ena največjih zavarovalnic v nekdanji Jugoslaviji. Istega leta se je dana zavarovalnica preoblikovala v delniško družbo Zavarovalnica Triglav, d. d.

Zavarovalnica Triglav, d. d. je bila ustanovljena 12. decembra 1990 in začela s poslovanjem 1. januarja 1991, od nje pa so se kasneje odcepile in konstituirale v samostojne zavarovalnice nekatere območne skupnosti (Maribor, Novo mesto in Koper).

Vse do današnjih dni je Zavarovalnici Triglav uspelo obdržati mesto največje slovenske zavarovalnice. V letu 2000 se je začela širiti tudi na tuja tržišča in tako ustanovila hčerinske družbe na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, v Črni Gori in na Češkem.

3.3 Dejavnost Zavarovalnice Triglav, d. d.

Z dolgoletnim tradicionalnim obstojem Zavarovalnica Triglav vztrajno vedno znova dokazuje, da je zgrajena na znanju, izkušnjah in finančni moči. Zastavljenih ima veliko ciljev, vsekakor je eden od njenih prioritet zagotavljanje ekonomske trdnosti, varnosti in zaupanja. Njena najpomembnejša konkurenčna prednost je izvedensko znanje strokovnjakov in nenehna skrb, namenjena zavarovancem. Ugotavljanje potreb in uspešno odpravljanje težav je vsekakor ključ dolgoročnega uspeha.

Zakaj je Zavarovalnica Triglav zanesljiva družba? Ima zadostne zavarovalno-tehnične rezervacije, ki so naložene v skrbno izbrane finančne naložbe, ima dolgoletne poslovne odnose z največjimi pozavarovalnicami po svetu, ima možnost zavarovanja tudi največjih rizikov, poskrbeti za finančno varnost ter prihodnost svojih zavarovancev, ki ji izkazujejo lojalnost in zvestobo. Zavarovalnica Triglav se lahko pohvali z vodilnim

tržnim deležem na področju premoženjskih in življenjskih zavarovanj. Obenem je tudi ena od vodilnih finančnih institucij v Sloveniji.

Poslovna mreža

Organizirana je kot delniška družba in posluje preko sedeža družbe. Na Centrali se izvajajo vodstvene, razvojne in usklajevalne funkcije družbe. Za enostaven in hiter dostop do storitev pa poskrbi mreža 12 območnih enot s pripadajočimi 133 predstavništvi, zastopstvi in pogodbenimi poslovnimi mesti. Prav tako sodeluje s številnimi drugimi podjetji in organizacijami. Lastno poslovno mrežo dopolnjuje z nekaterimi družbami za zavarovalno zastopanje in zavarovalno posredovanje. Agencijske pogodbe za sklepanje zavarovanj ima sklenjene s podjetji za izvajanje tehničnih pregledov motornih vozil, prav tako pa je s svojo ponudbo prisotna tudi v bankah, na poštah, na mejnih prehodih, turističnih agencijah in na spletnem portalu Zavarovalnice Triglav www.triglav.si. Poleg svojih hčerinskih družb na tujih tržiščih sodeluje s številnimi najpomembnejšimi pozavarovalnicami na svetu in pooblaščen je tudi za likvidacijo tujih škod v Sloveniji.

Širšo finančno Skupino Triglav sestavljajo poleg družb s področja zavarovanja in pozavarovanja tudi družbe s področja upravljanja investicijskih skladov in bančništva. Finančna Skupina je sestavljena iz odvisnih in pridruženih družb, v katerih ima Zavarovalnica Triglav, d. d., več kot 20-odstotni kapitalski delež. Vodilni položaj dosega s celovitim obvladovanjem prodajne mreže, kakovostnimi in okolju prilagojenimi storitvami, lastnim razvojem produktov ter kakovostnimi kadri.

Zavarovanje in pozavarovanje

Med posameznimi družbami zavarovalne skupine je na področju zavarovalne in pozavarovalne dejavnosti vzpostavljeno aktivno poslovno sodelovanje, predvsem pri izvajanju pozavarovalnih poslov, sozavarovanja, uvajanju novih produktov, likvidaciji škod idr.

Upravljanje investicijskih skladov in finančnega premoženja

Osnovna in glavna dejavnost družb za upravljanje investicijskih skladov in finančnega premoženja je upravljanje s finančnim premoženjem, in sicer: z naložbami v vrednostne papirje, nepremičnine, posojila in drugo. Triglav DU, d. o. o., je ena izmed vodilnih slovenskih družb za upravljanje, ki se je uveljavila na področju upravljanja pooblaščenih investicijskih družb in pozneje tudi investicijskih družb.

Bančništvo

Bančništvo je strateško pomembna dejavnost skupine, ker zaokrožuje celovitost ponudbe in tako omogoča razvijanje bančno zavarovalnih produktov, ki so v svetu že dobro uveljavljene finančne družbe. Zavarovalnica Triglav je kapitalsko prisotna v eni izmed največjih slovenskih bank Abanki Vip, d. d.

Storitve Zavarovalnice Triglav, d. d.

Trgu ponuja široko ponudbo kakovostnih zavarovalnih kritij, ki poskušajo zadovoljevati potrebe in zahteve sodobnega zavarovanca. Slednja obsega predvsem življenjska in premoženjska ter prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja. S prostovoljnimi zdravstvenimi zavarovanji dopolnjuje vsebinsko ponudbo zavarovalnice.

Med premoženjska zavarovanja spadajo: zavarovanje premoženja, zavarovanje odgovornosti, finančnih izgub, avtomobilska zavarovanja, posevkov in plodov, zavarovanja živali, transportna zavarovanja, turistična zavarovanja in paketna zavarovanja in drugo.

Med osebna zavarovanja pa spadajo: naložbena zavarovanja, življenjska zavarovanja, štipendijska in dodatna zavarovanja, rentna zavarovanja, prostovoljna pokojninska zavarovanja, prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja, nezgodna zavarovanja in zdravstvena zavarovanja.

Upravljanje Zavarovalnice Triglav, d. d.

Upravljanje Zavarovalnice Triglav, d. d., poteka prek treh neodvisnih organov, in sicer:

- skupščine,
- nadzornega sveta in
- uprave.

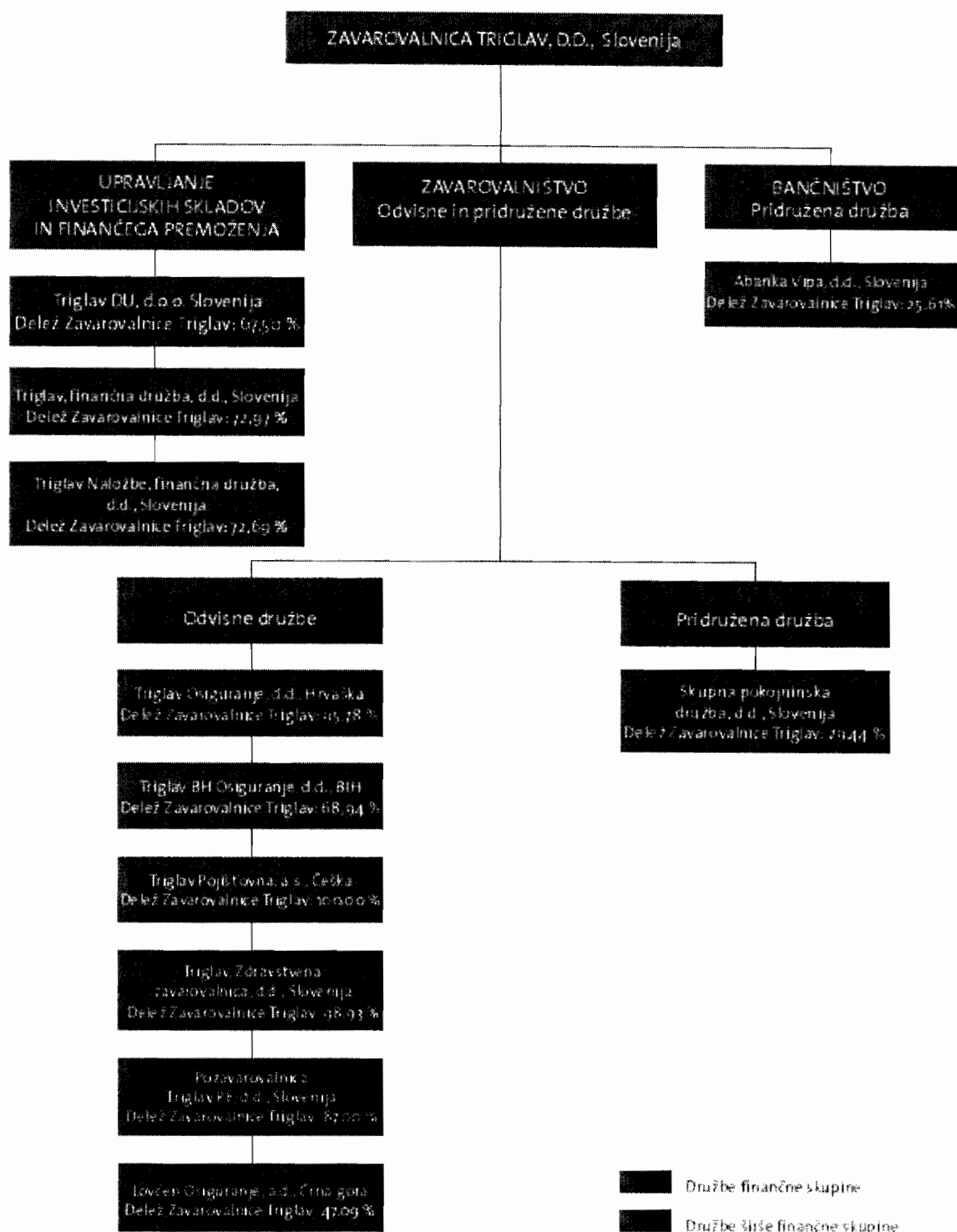
Zavarovalnico vodi in brez omejitev zastopa *Uprava*, ki jo imenuje Nadzorni svet. Slednji lahko tudi odpokliče vsakega člana Uprave in predsednika, če ugotovi, da je katerikoli med njimi kršil svoje dolžnosti. Skladno s statutom ima lahko Uprava najmanj tri in največ šest članov, od katerih je eden predsednik Uprave. Njihov mandat je do pet let in so lahko ponovno imenovani brez omejitve.

Nadzorni svet ima nadzorno funkcijo, njegove člane pa izvoli skupščina delničarjev in Svet delavcev zavarovalnice. Skladno z določili statuta ima Nadzorni svet lahko devetčlansko ekipo, ki jo sestavlja šest članov, predstavnikov delničarjev in 3 člani, predstavniki delavcev.

Nadzorni svet izmed sebe izvoli predsednika in namestnika, oba pa sta istočasno tudi predstavnik delničarjev. Njihov mandat je štiriletni. *Skupščina* se skladno s pravili statuta in zakona o gospodarskih družbah sestane najmanj enkrat v koledarskem letu. Lahko odpravi sklepe, sprejete na predhodnih skupščinah, odpokliče člane Nadzornega sveta, sprejme sklep o uporabi bilančnega dobička, o pripojitvi družbe in drugo.

Na spodnji sliki, sliki 3.1, si lahko ogledamo organigram Zavarovalnice Triglav, d. d.

Slika 3.1 Organigram Zavarovalnice Triglav, d. d.

Vir: Zavarovalnica Triglav 2006, 63

3.4 Upravljanje človeških virov

Najpomembnejši ključni dejavnik, ki uspešno pripomore k doseganju zastavljenih ciljev in krepitvi tržnega deleža, je prav gotovo človeški faktor. V nadaljevanju bom na kratko povzela vlogo zaposlenih v Zavarovalnici Triglav, d. d.

Zaposlovanje in kadri

Organizirana kot kompleksna zavarovalnica in enovita delniška družba zaposluje 2.463 delavcev, in sicer 1.214 moških in 1.249 žensk. Od vseh zaposlenih je bilo 697 zavarovalnih zastopnikov in 1.766 internih delavcev. Za polni delovni čas je bilo v letu 2005 zaposlenih 2.412 ljudi, medtem ko je bilo za krajši delovni čas zaposlenih 51 vseh delavcev. Za določen čas je bilo zaposlenih 174 delavcev, za nedoločen čas pa 2.289.

Izobraževanje in razvoj kadrov

Izobraževanje zaposlenih je že dlje časa znano kot nuja. Družba se zaveda, da se lahko hitro in učinkovito prilagaja spremembam v poslovnem okolju le z odličnimi in strokovno usposobljenimi kadri. Njihove aktivnosti so usmerjene k izpopolnjevanju znanj, ki so potrebna za opravljanje delovnih nalog. Ključna projekta na področju razvoja kadrov sta v letu 2005 bila uvedba ciljnega vodenja in letnih ocenjevalnih razgovorov.

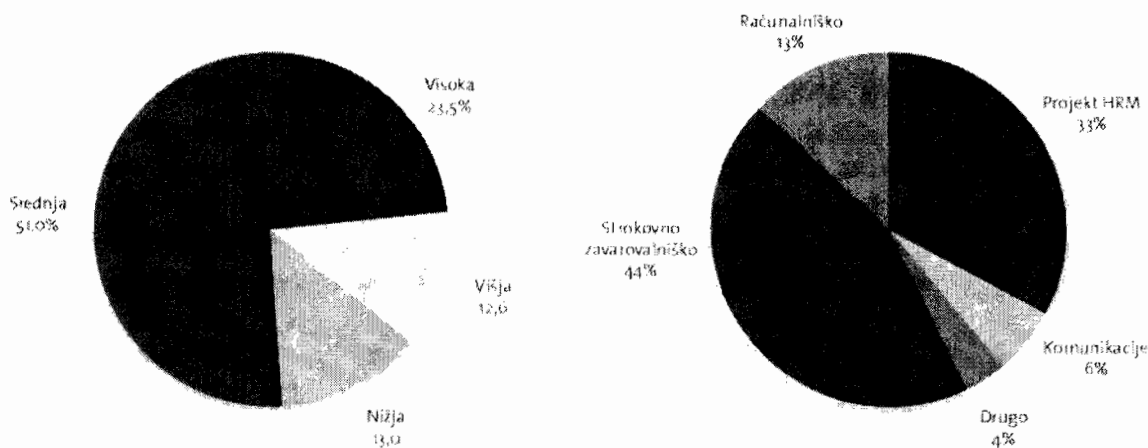
Vedno več sredstev se namenja izobraževanju zaposlenih. Kljub povečanemu številu udeležencev so stroški izobraževanja ostali v okviru načrta, kar je posledica večjega poudarka na interni organizaciji izobraževanja.

Izobrazbena struktura

V primerjavi s preteklim obdobjem se je v Zavarovalnici Triglav opazil trend izboljševanja izobrazbene strukture med zaposlenimi. Vse več zaposlenih ima končano visokošolsko in univerzitetno izobrazbo, zmanjšuje pa se število tistih, ki imajo manj kot srednješolsko ali višješolsko izobrazbo.

Naslednja slika, slika 3.2, nam podrobneje prikaže izobrazbeno strukturo osebja in internega funkcionalnega izobraževanja v Zavarovalnici Triglav, d. d.

Slika 3.2 Izobrazbena struktura osebja in struktura internega funkcionalnega izobraževanja v Zavarovalnici Triglav, d. d.

Vir: Zavarovalnica Triglav 2006, 55

3.5 Poslanstvo, vizija, vrednote in cilji Zavarovalnice Triglav, d. d.

V kolikor si Zavarovalnica Triglav, d. d., prizadeva, da bi ostala vodilna zavarovalnica na slovenskem trgu in vedno prva izbira, ko gre za življenjska in

premoženjska zavarovanja ter druge storitve, mora zvesto slediti svojemu poslanstvu in viziji, spoštovati vrednote in uspešno dosegati svoje zastavljene cilje.

Poslanstvo

Z odgovornim in strokovnim izvajanjem zavarovalnih in drugih finančnih storitev poskuša družba ustvariti boljšo in bogatejšo prihodnost za vse svoje stranke, lastnike in zaposlene. Izzivi človeka usmerjajo k odkrivanju neraziskanega in težko dosegljivega. Usmerja jih želja po popolnosti. In prav zaradi tega si želi Zavarovalnica Triglav spoznati in razumeti potrebe človeka, da bi tako uresničila svoje poslanstvo, in sicer da trdna in močna zagotavlja tisto varnost, ki jo potrebuje, da odločno stopi prihodnosti naproti.

Vizija

Želi postati vodilna zavarovalniška skupina v regiji jugovzhodne Evrope. V Sloveniji namerava v skupno zavarovalnih storitvah ohraniti sedanji tržni delež, kot zavarovalno-finančna skupina pa stremi biti med prvimi tremi ponudniki finančnih storitev. Aktivno načrtuje vstopiti na trge Evropske unije in do leta 2008 na njih doseči vsaj dva odstotka realizacije zavarovalnice. V nadaljevanju si želi prislužiti vsaj 10-odstoten donos na kapital, ki ga namerava v prihodnosti povečevati, vendar ne na račun stabilnosti in varnosti, in postati nosilec razvoja zavarovalno-finančne skupine z lastnim razvojem produktov in s prepoznavno blagovno znamko. Dano namerava doseči z vzpostavljanjem celovitih odnosov s strankami in z vlaganjem v znanje in v sodobne tehnologije.

Vrednote

Vrednote, na katerih gradi so naslednje: zadovoljstvo strank, ustvarjanje vrednosti za delničarje, kompetentnost (profesionalnost in odgovornost), zadovoljstvo in pripadnost zaposlenih, prijaznost, preglednost poslovanja, varnost, zaupanje in stabilnost, ustvarjalnost in etičnost.

Cilji Zavarovalnice Triglav, d. d., v letu 2006

Poslovna filozofija, s katero je zadovoljstvo svojih strank postavila v središče pozornosti, se ji je obrestovala. Kljub vse bolj dinamičnim in konkurenčnim tržnim razmeram na področju zavarovalništva načrtuje 6 % rast zavarovalne premije in ohranitev tržnega deleža tudi v letu 2006. Ob sočasnem nadaljevanju racionalizacije poslovanja načrtuje rast dobička, svojim investitorjem pa obljublja privlačne donose na njihove naložbe. Na dobri poti je, da se uveljavi kot konkurenčna evropska zavarovalnica.

Svoje delo bo družba usmerjala v uresničevanje ključnih poslovnih ciljev, zapisanih v Strategiji Zavarovalnice Triglav, d. d., v obdobju 2006–2008, ki se skozi dobičkonosnost družbe uresničujejo kot:

- doseganje zadovoljstva strank z zavarovalnimi storitvami na področju trženja zavarovanj in reševanja škod,
- povečanje realnega obsega poslovanja in ohranitev tržnega položaja na slovenskem zavarovalnem tržišču,
- širitev poslovanja na tuja tržišča,
- izboljševanje zavarovalno-tehničnih rezultatov,

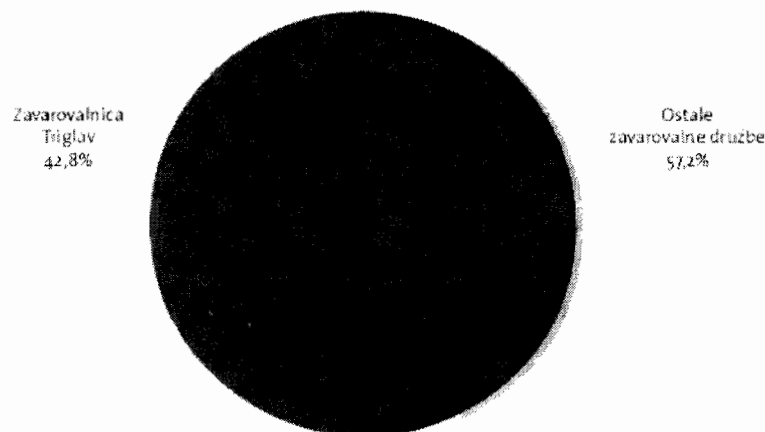
- zagotavljanje solventnosti,
- gospodarno ravnanje z zavarovalnimi sredstvi in zagotavljanje tekoče likvidnosti in
- stimulatívna motivacija in zagotavljanje standarda za zaposlene v Zavarovalnici Triglav.

Cilje poslovne politike pa namerava uresničevati:

- z vzpostavljanjem partnerskih odnosov s strankami,
- z učinkovitim in sistematičnim trženjem premoženjskih in osebnih zavarovanj,
- s selekcijo portfelja v donosne zavarovalne vrste,
- z nadaljnjo izgradnjo poslovne mreže,
- z rentabilnim poslovanjem in ustrezno organizacijo profitnih centrov,
- dosledno izvajanje zavarovalnih podlag, ki temeljijo na aktualnih izračunih in spoštovanju pravil stroke,
- optimalno izravnávanje rizikov, ki presegajo izravnalne okvire družbe,
- z gospodarskim ravnanjem pri likvidaciji škod in doslednim izvajanjem regresov,
- z racionalno in ekonomično porabo vseh zavarovalnih sredstev, ki bo temeljila na namenski porabi ter na ekonomskih načelih zavarovalnega poslovanja,
- z varnim in donosnim nalaganjem prostih zavarovalnih sredstev,
- s strokovnim nadzorom vseh poslovnih procesov v družbi in z doslednim uresničevanjem odgovornosti za odločanje na vseh nivojih,
- z računalniško podprtimi procesi,
- z doslednim izvajanjem standardov kakovosti poslovanja,
- z vlaganjem v razvoj kadrov ter ustrezno motivacijo le-teh in
- s povezovanjem z drugimi gospodarskimi subjekti na področju zavarovalništva, bančništva in upravljanja s premoženjem v državi in zunaj nje.

Slika 3.3 prikazuje tržni delež, ki ga Zavarovalnica Triglav, d. d., zavzema med klasičnimi slovenskimi zavarovalnicami.

Slika 3.3 Tržni delež Zavarovalnice Triglav, d. d., med klasičnimi slovenskimi zavarovalnicami

Vir: Zavarovalnica Triglav 2006, 26

3.6 Strateški ukrepi

Zastavljene cilje bo družba poskušala dosežati z aktivnostmi in nalogami, razvrščenimi v naslednje strateške ukrepe:

Reorganizacija poslovanja

Pri reorganizaciji poslovanja želi vzpostaviti ravnotežje med tremi cilji:

- povečanjem učinkovitosti in obvladovanjem tveganj na ravni celotne zavarovalnice,
- ohranitvijo podjetništva in tržne prilagodljivosti ter
- spodbujanjem učenja in prenosa znanja med območnimi enotami in centralo.

Cilje bo poskušala uresničiti s poenotenjem ali koncentracijo določenih funkcij in procesov, s čemer bo razbremenila območne enote in jim omogočila večjo osredotočenost na trženje zavarovanj.

Prenova procesov in informacijske podpore

Pomembno se je zavedati, da je informacijski sistem ključen dejavnik za doseganje učinkovitosti in uspešnosti na eni ter prilagodljivosti, hitre odzivnosti in kakovostnega učenja na drugi strani. Družba zato namerava celovito prenoviti temeljne procese in informacijsko podporo.

Upravljanje človeških virov

Primarni vir konkurenčne prednosti so znanje in sposobnosti zaposlenih. Družba načrtuje vzpostaviti poenoten in celovit sistem upravljanja človeških virov, zgraditi model kompetenc ter prenoviti sistem nagrajevanja.

Poglobljanje odnosov s strankami

Kljub dejstvu, da se vsakodnevno srečujemo z novo in ostro konkurenco ter z zaostrovanjem razmer v panogi sami, si bo Zavarovalnica Triglav prizadevala poglobiti odnose s svojimi strankami, da bi jih tako tudi obdržala. Obenem bo družba poskušala svoj odnos s strankami individualizirati, prav tako bo posodobila prodajno mrežo in povečala njeno učinkovitost.

Krepitev Skupine Triglav

Za krepitev celotne Skupine bo družba zgradila model korporacijskega upravljanja in razvoja. Prav tako bo oblikovala komercialni model (znanja, postopki, procesi), ki ga bo prenašala na hčerinska podjetja v tujini. Eden od ključnih ciljev bo krepiti sodelovanje znotraj Skupine. Predvidela je več strateških pobud med posameznimi člani Skupine, pospeševanje bančno-zavarovalnih poslov, sodelovanje pri razvoju tehnologije in veliko drugega.

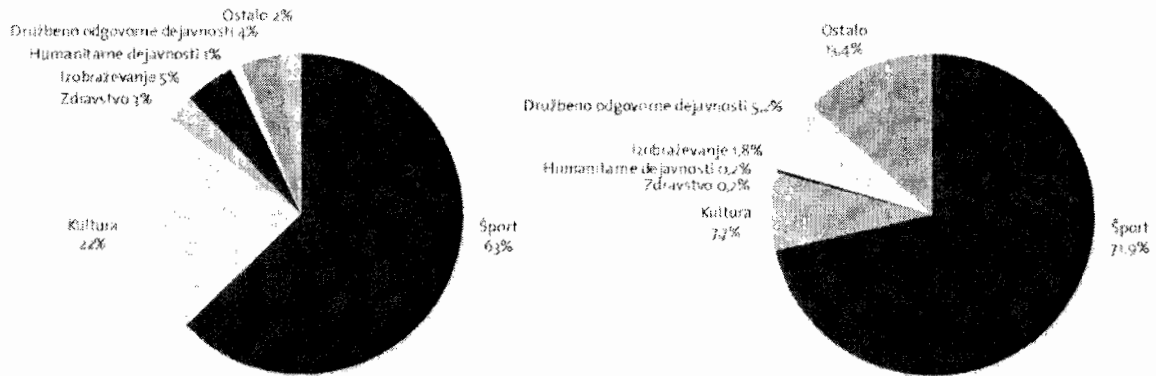
Družbena odgovornost

Njena politika družbene odgovornosti temelji na stalni lokalni prisotnosti, zato je Zavarovalnica Triglav, d. d., udeležena pri nacionalnih projektih, medtem ko prek območnih enot vzdržuje partnerstvo v lokalnem okolju v Sloveniji. V letu 2005 je 128 mio SIT ali delež vseh sredstev namenila družbenemu okolju. Prav tako s sponzorstvi in

donacijami podpira razvoj ter delovanje športnih, kulturnih in humanističnih organizacij ter drugih neprofitnih društev, zavodov ali posameznikov.

Na sliki 3.4 je predstavljena struktura sredstev, ki so namenjeni podpori tako nacionalnim kot tudi lokalnim projektom.

Slika 3.4 Struktura sredstev, namenjenih podpori nacionalnim in lokalnim projektom

Vir: Zavarovalnica Triglav 2006, 58

4 RAČUNOVODSKI IZKAZI ZAVAROVALNICE TRIGLAV, D. D.

Pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2004 in 2005 je družba upoštevala Slovenske računovodske standarde, Zakon o zavarovalništvu in podzakonski akti ter temeljne računovodske predpostavke:

- upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov: računovodske izkaze moramo sestavljati na osnovi računovodstva, zasnovano na temeljnih poslovnih dogodkih,
- časovna neomejenost delovanja: računovodske izkaze je treba sestavljati tako, kot da bo podjetje nadaljevalo poslovanje in kot da nima niti namena ne potrebe, da bi ga povsem ustavilo ali skrčilo,
- upoštevanje resnične in poštene predstavitve v razmerah spremljanja vrednosti evra in posamičnih cen: računovodski izkazi morajo izkazovati resnične in poštene spremembe cen, saj so dane spremembe neizogiben pojav.

Računovodski izkazi so sestavljeni v slovenskih tolarjih, zaokroženi so na tisoč enot. Postavke bilanca stanja, ki so izražene v tujih valutah, so na bilančni datum v tolarje preračunane s srednjim tečajem Banke Slovenije. Postavke izkaza poslovnega izida, ki so izražene v tujih valutah, so v tolarje preračunane po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan evidentiranja poslovnega dogodka.

V Odredbi Agencije za zavarovalni nadzor z dne 18. oktobra 2004 je bila Zavarovalnica Triglav primorana voditi poslovne knjige ločeno za premoženjska in življenjska zavarovanja. Zatorej je poskrbela za ustrezno delitev sredstev, kapitala in drugih obveznosti v ločenih poslovnih knjigah.

V nadaljevanju bom prikazala letne računovodske izkaze, bilanco stanja, poslovni in finančni izkaz za leto 2004 in leto 2005 ter jih primerjala med seboj.

4.1 Bilanca stanja premoženjskih in življenjskih zavarovanj za leto 2005 in leto 2004

Primerjava bilance stanja premoženjskih in življenjskih zavarovanj pri družbi Zavarovalnica Triglav, d. d., za leti 2005 in 2004 je prikazana v tabeli 4.1.

Tabela 4.1 Primerjava bilance stanja premoženjskih in življenjskih zavarovanj za leti 2005 in 2004 (v tisoč SIT)

	31. 12. 2005	31. 12. 2004	Indeks
SREDSTVA (od A do F)	371.120.430	321.750.475	115
A. Neopredmetena dolgoročna sredstva	1.412.068	1.327.119	106
B. Naložbe v zemljišča, zgradbe in finan. naložbe	323.471.522	283.475.669	114
I. Zemljišča in zgradbe	18.997.957	19.614.412	97
II. Fin. naložbe v Skupini in v pridruž. podjetjih	40.547.650	33.273.462	122
III. Druge finančne naložbe	263.925.915	230.587.795	114
C. Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzamejo naložbeno tveganje	16.612.148	7.040.428	236
D. Terjatve	21.089.337	22.036.669	96
I. Terjatve iz neposrednih zavarovalnih poslov	13.986.641	12.276.764	114
II. Terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja	1.494.705	3.594.007	42
III. Druge terjatve	5.607.991	6.165.898	91
E. Razna sredstva	3.186.033	3.229.471	99
I. Opremd. osn. sredstva. razen zemljišč in zgradb	2.388.574	2.191.497	109
II. Denarna sredstva	434.101	618.102	70
III. Odkupljene lastne delnice	256.300	256.300	100
IV. Zaloge	107.058	163.572	65
F. Aktivne časovne razmejitev	5.349.322	4.641.119	115
G. Zunajbilančna evidenca	8.653.505	7.614.366	114
OBVEZNOSTI (A do H)	371.120.430	321.750.475	115
A. Kapital	61.963.388	55.752.274	111
I. Vpoklicani kapital	5.562.660	5.562.660	100
II. Kapitalske rezerve	8.744.031	8.744.032	100
III. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	1.353.981	1.353.981	100
IV. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala	29.472.704	28.883.003	102
V. Rezerve iz dobička	1.373.656	1.373.656	100
VI. Preneseni čisti dobiček/prenesena čista izguba prejšnjih let	9.600.001	7.080.471	136
VII. Nerazdeljeni dobiček/neporavnana izguba poslovnega leta	5.856.355	2.754.471	213
B. Podrejene obveznosti	7.187.268	7.192.290	100
C. Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije	272.905.599	242.756.488	112
I. Čiste prenosne premije	36.471.511	34.680.942	105
II. Čiste matematične rezervacije	113.827.860	97.475.480	117
III. Čiste škodne rezervacije	88.258.066	72.259.556	122
IV. Čiste rezervacije za bonuse in popuste	3.725.796	3.534.141	105
V. Izravnalne rezervacije	18.494.270	21.946.316	84
VI. Druge čiste zavarovalno-tehnične rezervacije	12.128.096	12.860.053	94
D. Čiste zav.-teh. rezervacije v korist živ. zavarovancev, prevzemajo naložbeno tveganje	16.284.385	6.977.484	233
E. Druge rezervacije	7.238	23.630	31
G. Druge obveznosti	12.657.520	8.924.453	142
I. Obveznosti iz neposrednih zavaroval. poslov	1.856.496	1.690.148	110
II. Obveznosti iz sozavarovanja/pozavarovanja	1.584.286	1.887.607	84
V. Ostale obveznosti	9.216.738	5.346.698	172
H. Pasivne časovne razmejitev	115.032	123.856	93
I. Zunajbilančna evidenca	8.653.505	7.614.366	114

Vir: Zavarovalnica Triglav, d. d.

Bilanca stanja

Iz navedenega analiznega prikaza bilance stanja družbe Zavarovalnica Triglav, d.d, sledi, da se je bilančna vsota v letu 2005 za 15 % višja. Do tega je prišlo zaradi znatnega povečanja stalnih sredstev, in sicer v postavkah finančne naložbe v podjetjih v skupini in v pridruženih podjetjih, drugih finančnih naložbah ter naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzamejo naložbeno tveganje. Istočasno se je tudi celotna vrednost kapitala povišala za 11 %. Prav tako pa so se povečale tudi obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov, in sicer za 10 % ter ostale obveznosti za kar 72 %, medtem ko so se obveznosti iz sozavarovanja in pozavarovanja zmanjšale za 16 %.

4.2 Bilanca poslovnega izida za poslovni leti 2005 in 2004

V tabeli 4.2 je prikazan poslovni izid družbe Zavarovalnica Triglav, d. d., za leti 2005 in 2004.

Tabela 4.2 Primerjava poslovnega izida za leti 2005 in 2004 (v tisoč SIT)

	2005	2004	Indeks
A. Izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih zavarovanj			
I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij	90.398.980	82.680.123	109
II. Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz rednega delovanja	11.664.625	11.602.436	101
III. Drugi čisti zavarovalni prihodki	820.450	691.919	119
IV. Čisti odhodki za škode	75.136.073	70.294.342	107
V. Sprememba drugih čistih zav.-teh. rezervacij	-731.956	532.032	
VI. Čisti odhodki za bonuse in popuste	2.256.955	2.157.407	105
VII. Čisti obratovalni stroški	17.356.551	16.807.410	103
VIII. Drugi čisti zavarovalni odhodki	3.009.074	3.974.577	76
IX. Sprememba izravnalnih rezervacij (+/-)	-3.452.046	-2.560.393	135
X. Izid iz prem.zav. razen zdrav.zavarovanj	9.309.404	3.769.103	247
B. Izkaz izida iz življenjskih zavarovanj			
I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij	42.470.060	37.945.784	112
II. Prihodki od naložb	8.790.893	7.524.815	117
III. Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo nalož.tveganje	1.019.544	722.743	141
IV. Drugi čisti zavarovalni prihodki	3.982.890	2.621.803	152
V. Čisti odhodki za škode	15.180.585	14.029.014	108
VI. Sprememba ostalih čistih zav.-teh.rezervacij	25.659.280	23.043.007	111
VII. Čisti obratovalni stroški	7.725.694	6.884.019	112
VIII. Odhodki naložb	1.202.664	871.423	138
IX. Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo nalož.tveganje	834.036	0	0
X. Drugi čisti zavarovalni odhodki	4.021.367	2.613.103	154
XI. Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida iz rednega delovanja (D.V)	-133.678	-11.558	
XII. Izid iz življenjskih zavarovanj	1.773.439	1.386.137	128

C.	Izkaz izida iz zdravstvenih zavarovanj	0	0	0
D.	Izračun čistega izida iz rednega delovanja	0	0	0
I.	Izid iz prem.zav., razen zdravst.zavarovanj	9.309.404	3.769.103	247
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B XIII)	1.773.439	1.386.137	128
III.	Prihodki od naložb	13.245.491	14.078.007	94
IV.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B XIII)	-133.678	-11.558	
V.	Odhodki naložb	3.016.783	3.033.684	99
VI.	Razporejen donos naložb, prenesen v izkaz izida iz prem.zav., razen zdravst.zavarovanj	11.664.625	11.602.436	101
VII.	Drugi prihodki iz rednega delovanja	198.097	89.226	222
VIII.	Drugi odhodki za redno delovanje	1.268.316	909.983	139
IX.	Čisti poslovni izid iz rednega delovanja	8.443.029	3.764.812	224
1.	Čisti poslovni izid iz rednega delovanja iz prem.zav., razen zdravstvenih zavarovanj	6.970.653	2.616.198	266
2.	Čisti poslovni izid iz rednega delovanja iz življenjskih zavarovanj	1.472.376	1.148.614	128
E.	Izkaz izida zunaj rednega delovanja	0	0	0
I.	Izredni prihodki	138.547	180.467	77
II.	Izredni odhodki	53.862	220.666	24
1.	Drugi izredni odhodki	53.862	220.666	24
III.	Poslovni izid zunaj rednega poslovanja	84.685	-40.199	
F.	Davek od dobička	3.176.568	970.141	327
G.	Odloženi davek	-505.210	0	
H.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	5.856.356	2.754.471	213

Vir: Zavarovalnica Triglav, d. d.

Iz analize izkaza poslovnega izida družbe Zavarovalnica Triglav, d. d., lahko razberemo, da se je v letu 2005 poslovanje danega poslovnega sistema izredno izboljšalo, saj se je čisti dobiček povečal za 113 %. V primerjavi z letom 2004 je bil poslovni izid v letu 2005 pred obdavčitvijo višji za 129 %, čisti poslovni izid pa 113 %. Največja porast se je zabeležila pri premoženjskih zavarovanjih, in sicer 160 % ter pri življenjskih zavarovanjih za 15 %. Pomembno je tudi dejstvo, da so se zmanjšali tudi izredni odhodki, in sicer za 76 %.

4.3 Bilanca posredno ugotovljenega finančnega izida za premoženjska in življenjska zavarovanja za poslovno leto 2005 in 2004

Primerjava finančnega izida družbe Zavarovalnice Triglav, d. d., za leti 2005 in 2004 je zabeležena v tabeli 4.3.

Tabela 4.3 Primerjava bilance finančnega izida za leti 2005 in 2004 (v tisoč SIT)

	31. 12. 2005	31. 12. 2004	Indeks
A. Finančni tokovi pri poslovanju			
a) Pritoki pri poslovanju	138.837.062	124.104.094	112
1. Obračunane čiste zavarovalne premije v obdobju	134.659.609	124.887.488	108
2. Drugi prihodki od rednega delovanja	4.959.841	3.402.948	146
3. Izredni prihodki, ki se nanašajo na poslovanje	138.547	180.467	77
4. Začetne manj končne poslovne terjatve	-212.732	-4.938.330	4
5. Začetne manj končne akt.časovne razmejitev	-708.204	571.521	
b) Odtoki pri poslovanju	-106.117.695	-108.979.504	97
1. Obračunani čisti zneski škod v obdobju	-73.922.128	-74.904.248	99
2. Obračunani stroški bonusov in popustov	-2.065.301	-2.274.047	91
3. Čisti obrat.str.brez str.amortiz.in brez spremembe v razmejenih str.pridobiv.zavarov.	-23.877.622	-22.844.560	105
4. Drugi odhodki iz redne dejavnosti brez povečanja rezervacij	-6.716.460	-7.495.869	90
5. Izredni odhodki, ki se nanašajo na poslovanje	-53.862	-220.666	24
6. Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	-2.671.358	-970.141	275
7. Končne manj začetne zaloge	-56.514	-64.141	88
8. Začetni manj končni poslovni dolgovi	-3.141.346	215.464	
9. Začetne manj končne pas.časovne razmejitev	8.824	549.578	2
c) Prebitok pritokov/odtokov pri poslovanju	32.719.367	15.124.590	216
B. Finančni tokovi pri naložbenju			
a) Pritoki pri naložbenju	40.532.165	21.294.208	190
1. Finančni prihodki,ki se nanašajo na naložbe	21.809.843	20.627.665	106
2. Pobotano zmanjšanje opredm.osn.sredstev	80.256	666.543	12
3. Pobotano zmanjšanje kratkor.finančnih naložb	18.642.066	0	0
b) Odtoki pri naložbenju	-73.791.249	-36.929.948	200
1. Fin. odhodki, ki se nanašajo na naložbe	-4.825.566	-3.300.983	146
2. Pobotano povečanje neopredm.osn.sredstev	-417.919	-303.205	138
3. Pobotano povečanje opredm.osn.sredstev	-1.465.021	-683.354	214
4. Pobotano povečanje dolgor.finančnih naložb	-66.266.764	-14.980.148	442
5. Pobotano povečanje kratkor.finančnih naložb	-815.979	-17.662.257	5
c) Prebitok pritokov/odtokov pri naložbenju	-33.259.084	-15.635.740	213
C. Finančni tokovi pri financiranju			
a) Pritoki pri financiranju	592.336	224.111	264
1. Pobotano povečanje kratkor.finančnih dolgov	592.336	224.111	264
b) Odtoki iz financiranja	-236.621	-221.962	107
1. Pobotano zmanjšanje dolgor.finančnih dolgov	-1.679	0	0
2. Zmanjšanje obv.do lastnikov iz delitve dobič.	-234.942	-221.962	106
c) Pribitek pritokov/odtokov pri financiranju	355.716	2.149	
Č. Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov			
	434.101	618.106	70
a) Finančni izid v obdobju	-184.001	-509.001	36
b) Začetno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	618.102	1.127.107	55

Vir: Zavarovalnica Triglav, d. d.

4.4 Prikaz bilančnega dobička ali bilančne izgube Zavarovalnice Triglav, d. d., v letu 2005 in v letu 2004

V spodnji tabeli 4.4 so prikazani rezultati poslovanja v poslovnem letu 2005 in v poslovnem letu 2004 (v tisoč SIT).

Tabela 4.4 Prikaz bilančnega dobička ali bilančne izgube v letu 2005 in 2004

	2005	2004	Indeks
a) Čisti poslovni izid poslovnega leta	5.856.355	2.754.471	213
b) Preneseni čisti dobiček / prenesena čista izguba	9.600.001	7.135.644	135
c) Zmanjšanje rezerv iz dobička	0	0	0
č) Povečanje rezerv iz dobička po sklepu uprave (rezerv za lastne deleže in statutarnih rezerv)	0	55.172	0
d) Povečanje rezerv iz dobička po odločitvi uprave in nadzornega sveta (drugih rezerv iz dobička)	0	0	0
<i>Bilančni dobiček</i>			
e) (a+b+c-č-d), ki ga skupščina razporedi	15.456.356	9.834.943	157
za delničarje		221.790	
v druge rezerve		0	
za prenos v naslednje leto		9.600.001	
za druge namene		13.152	

Vir: Zavarovalnica Triglav, d. d.

Finančni položaj Zavarovalnice Triglav, d. d., se je izboljšal. Na zadnji dan leta 31. 12. 2005 je bila bilančna vsota 371,1 mrđ SIT, kar je v primerjavi z letom poprej za 15 % več. Celotna vrednost kapitala je na zadnji dan znašala 62 mrđ SIT in se je v primerjavi z letom prej povečala za 11 %, delež kapitala v bilančni vsoti pa se je znižal s 17,3 na 16,7 %. Osnovni delniški kapital je znašal 5,6 mrđ SIT in je razdeljen na 5.562.660 navadnih delnic z nominalno vrednostjo delnice 1.000 SIT. Bilančni dobiček je 31.12.2005 znašal 15,5 mrđ SIT in vključuje tudi preneseni čisti dobiček iz preteklih let. Splošni prevrednoteni popravek osnovnega kapitala je znašal 1,4 mrđ SIT, na povečanje kapitala pa je vplivalo tudi prevrednotenje naložb zaradi okrepitve v višini 29,5 mrđ SIT.

4.5 Izbrani kazalniki poslovanja v letu 2005 in 2004

Iz spodnje tabele je razvidno, da je splošna slika poslovanja Zavarovalnice Triglav, d. d, več kot zadovoljiva, saj se je čisti dobiček na delnico izjemno povečal. Prav tako se je povečalo tudi povprečno stanje kapitala, dobičkonosnost kapitala, delež čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij ter delež naložb v skupni pasivi. Vidno je, da se trendi izboljšujejo in da je družba na dobri poti doseganja vedno boljših poslovnih rezultatov.

V spodnji tabeli 4.5 so prikazani izbrani kazalniki poslovanja v letu 2005 in 2004.

Tabela 4.5 Izbrani kazalniki poslovanja

	2005	2004
Razmerje med obračunanimi kosmatimi zneski škod in obračunano kosmato zavarovalno premijo	52,5 %	58,9 %
Razmerje med čist.odh.za škode in čistimi prih.od zav. premij	68,0 %	69,9 %
Delež kosmatih obratov.str.v obračunani kosmati zav. premiji	21,7 %	21,7 %
Obračunana kosmata zavarovalna premija na zaposlenega	59.913	56.163
Donos naložb na povprečno stanje naložb	6,0 %	7,3 %
Čisti dobiček na delnico (v SIT)	1.053	495
Delež kapitala v skupni pasivi	16,7 %	17,3 %
Razpoložljivi kapital v odstotku od minimalnega kapitala	121,1 %	144,8 %
Povprečno stanje kapitala	43,7 %	39,6 %
Dobičkonosnost kapitala	10,0 %	5,6 %
Delež čistih zav.-tehničnih rezervacij v skupni pasivi	77,9 %	77,6 %
Povprečno stanje čistih zav.-teh. rezervacij	200,1 %	186,1 %
Delež naložb v skupni aktivih	87,6 %	85,5 %
Razmerje med naložbami in čistimi zav.-teh. rezervacijami	112,5 %	110,2 %

Vir: Zavarovalnica Triglav, d. d.

4.6 Prihodki in odhodki od naložb

Prihodki od naložb so v letu 2005 dosegli višino 23,1 mrd SIT, kar je za 3 % več kot leto poprej. Prihodki pri premoženjskih zavarovanjih so znašali 13,2 mrd SIT, pri življenjskih zavarovanjih pa 9,8 mrd SIT. Najvišji delež prihodkov od naložb predstavljajo prihodki od obresti, prihodki od dobičkov pri odtujitvi naložb in prihodki od deležev v podjetjih. Največji delež odhodkov od naložb predstavljajo izgube pri odtujitvah naložb, obresti in drugi odhodki od naložb (2,3 %). Donosi od naložb so dosegli 18 mrd SIT (indeks rasti 98). Donosi od naložb premoženjskih zavarovanj znašajo 10,2 mrd SIT (indeks rasti 93), donosi na področju življenjskih zavarovanj pa 7,8 mrd SIT, kar je za 5 % več kot leto prej. Donos od naložb kritnega premoženja znaša 11,6 mrd (indeks rasti 101), donos naložb kritnih skladov znaša 7,9 mrd SIT (indeks rasti 107), izguba naložb iz lastnega vira pa 1,6 % mrd SIT.

Donos naložb po virih sredstev za leti 2005 in 2004 je prikazan v tabeli 4.6.

Tabela 4.6 Donos naložb po virih sredstev

	2005	2004	Indeks
Kritno premoženje	11.664.625.097	11.602.436.015	101
Lastni viri	-1.435.917.692	-558.114.397	257
Skupaj – premoženje	10.228.707.405	11.044.321.618	93
Kritni sklad življenjskih zavarovanj	5.603.380.481	5.996.761.570	93
Kritni sklad PDPZ	755.913.845	657.390.442	115
Kritni sklad naložbeno tveganje	1.548.120.065	733.542.926	211
Lastni viri	-133.677.882	-11.557.926	1.157
Skupaj – življenje	7.773.736.508	7.376.137.012	105
Skupaj	18.002.443.914	18.420.458.630	98

Vir: Zavarovalnica Triglav, d. d.

Zaradi dodatnega kapitala in rasti zavarovalno-tehničnih rezervacij so porasle predvsem finančne naložbe, ki so bile izkazane v višini 321,1 mrd SIT in so se v

primerjavi z letom prej povečale za 19 %. V strukturi vseh sredstev se je njihov delež povečal s 84,2 na 86,5 %.

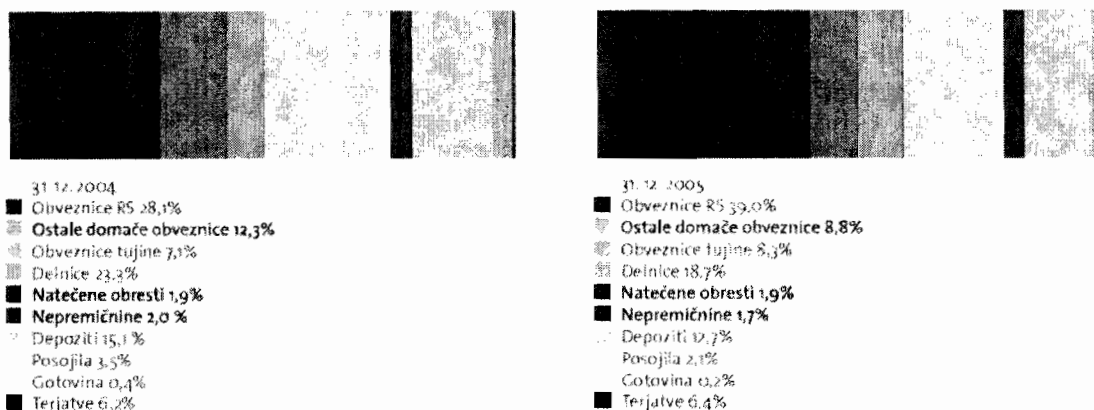
Kritno premoženje (premoženjska zavarovanja) predstavljajo naložbe iz naslova premoženjskih zavarovanj. Narava obveznosti omogoča nekoliko agresivnejšo naložbeno politiko z deležem naložb v lastniške vrednostne papirje med 15 in 25 odstotki. Družba nameni določen del naložb visoko likvidnim kratkoročnim papirjem, ki so namenjeni pokritju izrednih potreb po likvidnosti. Večino naložb kritnega premoženja so investirali v instrumente, ki kratkoročno prinašajo sicer nekoliko višjo volatilitnost, a dolgoročno stabilnost, ohranjanje realne vrednosti in visoko rast podjetja.

Struktura naložb: delež naložb v obveznice Republike Slovenije so povečali za 11 %, delež naložb v delnice so znižali za slabih 5 %, nadaljeval pa se je tudi trend padanja obsega naložb v depozite, posojila in nepremičnine. Del sredstev so investirali v tuje obveznice, katerih delež se je povečal za 1 %.

Donosnost naložb: nominalna donosnost naložb je bila za 0,8 % manj kot v letu 2004, donosnost portfelja vrednostnih papirjev je bila 5 %. Bistveno nižja donosnost delnic in obveznic je povzročila, da je bila donosnost celotnega portfelja nižja za 10 %.

Slika 4.1 prikazuje strukturo naložb premoženjskega zavarovanja v letu 2004 in 2005.

Slika 4.1 Struktura naložb premoženjskega zavarovanja v letu 2004 in 2005

Vir: zavarovalnica triglav 2006, 45

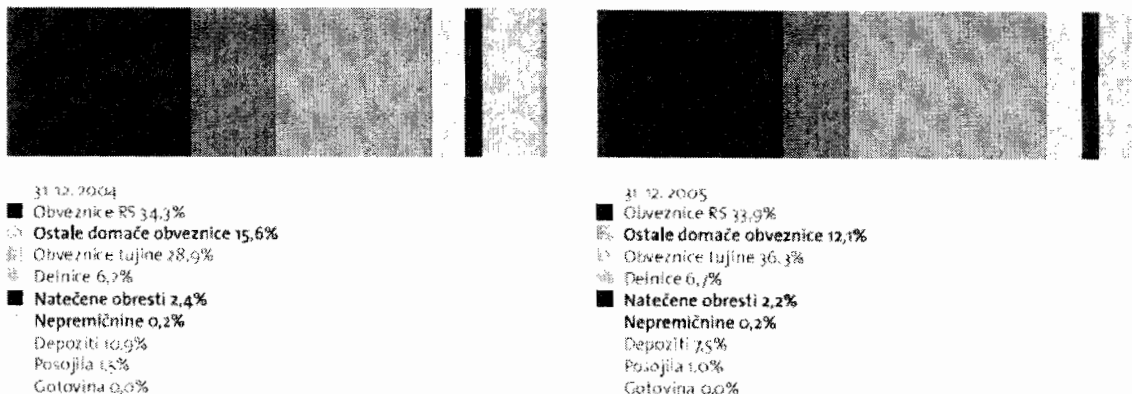
Kritni sklad življenjskih zavarovanj so naložbe iz naslova življenjskih zavarovanj. Gre za stabilen letni prirast na osnovi aktuarske stopnje donosa. Naložbe morajo biti usmerjene v zagotavljanje zadostne in relativno stabilne višine donosnosti. Glavnino naložb predstavljajo dolžniški instrumenti, ki omogočajo doseganje ciljne donosnosti. Presežek naložb nad rezervacijami je naložen v kratkoročne, nekoliko bolj tvegane instrumente, tudi v delnice.

Struktura naložb: porasel je delež tujih obveznic (7 %), na ta račun pa se je znižal delež obveznicam Republike Slovenije in drugim domačim obveznicam, delež delnic pa je ostal skoraj nespremenjen.

Donosnost naložb: ne vsebuje spremembe posebnega popravka kapitala. Nominalna donosnost naložb celotnega portfelja je bila za 1,3 % manj kot v letu 2004. Prav tako se je zmanjšala (2,9 %) donosnost portfelja vrednostnih papirjev. Delniški portfelj pa se je povzpел na 17,7 % v letu 2005.

Slika 4.2 nazorno prikazuje strukturo naložb kritnega sklada življenjskih zavarovanj v letu 2004 in v letu 2005.

Slika 4.2 Struktura naložb življenjskih zavarovanj v letu 2004 in 2005.

Vir: Zavarovalnica Triglav 2006, 46

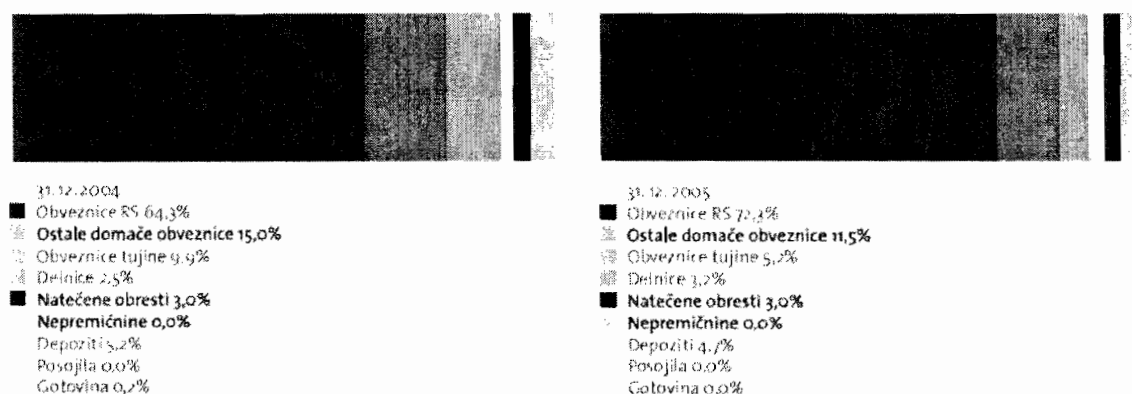
Kritni sklad prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja: povečujejo se z minimalno zajamčeno donosnostjo. V strukturi naložb močno prevladujejo državni vrednostni papirji.

Struktura naložb: za 8 % se je povečal delež naložb v obveznice Republike Slovenije, precej pa sta se znižala deleža naložb v ostale domače in tuje obveznice. Delež ostalih naložbenih razredov se je v letu 2005 ohranil.

Donosnost naložb: nominalna donosnost naložb celotnega portfelja je bila za 1,1 % manjša kot leto prej, prav tako se je znižala tudi donosnost vrednostnih papirjev (4,2 %). Tržna donosnost delnic je znašala 8,9 %, tržna donosnost obveznic pa 5 %.

Slika 4.3 prikazuje strukturo kritnega sklada prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v letu 2004 in 2005.

Slika 4.3 Struktura naložb prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v letu 2004 in 2005

Vir: Zavarovalnica Triglav 2006, 47

5 ZAKLJUČEK

Dandanes smo priča hitremu tempu življenja. Preko najrazličnejših informacijskih oblik lahko pridemo do potrebnih podatkov in iz vse bolj razvitih poslovnih razmerij imamo lahko vpogled do računovodskih izkazov gospodarskih družb. In prav zaradi tega imamo možnost oblikovanja hitrih in pravih poslovnih strategij in odločitev. Analiza finančnega položaja nekega poslovnega sistema je prav gotovo pomemben rezultat vsega, kar se dnevno odvija okoli nas. Ravno zaradi tega dejstva sem se odločila, da prikažem letno poročilo družbe, ki je predmet obravnave moje naloge.

Zavarovalnica Triglav, d. d., se je odločila, da bo širila novo zaupanje. Kot vodilna zavarovalnica in zavarovalna skupina na slovenskem trgu je dokazala v letu 2005, da je prva izbira, ko gre za življenjska in premoženjska zavarovanja. Svojo odzivnost preverja na vsakodnevni osnovi, v vsakem kraju. Da bi bila svojim zavarovancem še bližje, poskuša stopnjevati razvojne aktivnosti, prenavlja poslovne procese, preoblikuje poslovno mrežo, posodablja informacijske rešitve in vlaga v njegove temelje ter izobraževanje najširšega kroga zaposlenih.

Rezultati leta 2005 prinašajo veliko spodbud in novo energijo za prihodnji razvoj. Dosegla je najvišji dobiček po letu 1990 in pridobila dobre osnove za uresničitev Strategije razvoja Zavarovalnice Triglav za obdobje 2006–2008.

V preteklem letu se je zaradi povečane konkurenčnosti na slovenskem zavarovalnem trgu bilo treba prilagoditi ciljem in si tako zagotoviti dolgoročne vire konkurenčnosti na domačem trgu in internacionalizirati poslovanje Skupine Triglav, ki se oblikuje kot mednarodna zavarovalno-finančna skupina. Presegla je načrtovani dobiček in tako postavila dobre temelje tudi za prihodnjo dobičkonosnost zavarovalnice. Ustvarila je 8.527 mio SIT poslovnega izida pred obdavčitvijo, kar je za dobro polovico več, kot je načrtovala, čisti poslovni izid pa znaša 5.856 mio SIT in je za 42 odstotkov višji od pričakovanj. Izkazani čisti poslovni izid premoženjskih zavarovanj je dosegel 4.829 mio SIT, življenjskih pa 1.027 mio SIT. Življenjskim zavarovancem je iz naslova udeležbe na dobičku za poslovno leto 2005 namenila 1,3 mrd SIT. Pri prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanjih pa je iz tega naslova oblikovala dodatne rezervacije kritnega sklada v višini 395 mio SIT. V primerjavi z letom 2004 je bil poslovni izid v letu 2005 pred obdavčitvijo višji za 129 odstotkov, čisti poslovni izid pa 113 odstotkov. Zavarovalnica Triglav je ohranila 42,8-odstotni tržni delež, merjen z obračunano kosmato zavarovalno premijo, med klasičnimi zavarovalnicami s sedežem v Republiki Sloveniji. Na področju premoženjskih zavarovanj je tržni delež enak kot v letu 2004, na področju življenjskih zavarovanj pa se je ta delež glede na leto 2004 znižal, in sicer za odsotno točko. Zavarovalnica Triglav je tako imela med klasičnimi zavarovalnicami 40,4-odstotni tržni delež na področju premoženjskih zavarovanj in 49,9-odstotni tržni delež na področju življenjskih zavarovanj.

Družba je lahko zadovoljna, da je v leto 2006 vstopila še stabilnejša, njen finančni položaj pa se je v primerjavi z letom prej prav tako okrepil. Bilančna vsota je za 15 odstotkov višja, celotna vrednost kapitala pa se je povišala za 11 odstotkov. Skupni obseg čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij je pridobil 16 odstotkov, pri čemer je bila rast zavarovalno-tehničnih rezervacij za 8 odstotnih točk hitrejša od rasti obračunane kosmate zavarovalne premije. Vsa skrb je bila posvečena varnosti in sočasni učinkovitosti poslovanja. Dosegla je optimalne pogoje pozavarovalnega in sozavarovalnega kritja in je skozi vse leto izpolnjevala vse kapitalske in zavarovalno-tehnične pogoje, s katerimi zagotavlja trajno izpolnjevanje vseh obveznosti zavarovalnice iz zavarovalnih pogodb in do zakonskih predpisov.

LITERATURA

- Brus, Marko in Miro Prek. 2002. *Zakon o gospodarskih družbah s pojasnili in sodno prakso*. Ljubljana: Primath.
- Clifton, Peter. 1998. *The company Report*. London.
- Duhovnik, Meta. 2003. *Obračunski in denarni tokovi kot podlaga za ugotavljanje uspešnosti*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Filipovič, Nenad, Milojka Popović, Danica Purg in Denise Vakanjac. 2001. *Slovar poslovnih izrazov v angleščini in slovenščini*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Glautier, Michael in Brian Underdown. 1997. *Accounting theory and practice*. London: Pitman.
- Holmes, Geoffrey, Alan Sugden, Paul Gee, Mateja Vrankar, Vesna Hribar, Manuela Šribar in Maruša Hauptman. 2005. *Interpretacija poslovnih poročil in računovodskih izkazov*. Ljubljana: GV Založba.
- Horvat, Tatjana. 2000. *Priprava letnega poročila za komuniciranje z interesnimi skupinami podjetja*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Horvat, Tatjana. 2001. *Obveznosti družb pri poročanju o poslovanju*. Posebna priloga revije finance.
- Horvat, Tatjana. 2003. *Priprava razkritij v letnem poročilu gospodarske družbe*. Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Igličar, Aleksander in Marko Hočevnar. 1997. *Računovodstvo za managerje*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
- Kavčič, Slavka. 1997. Računovodske informacije za zunanje uporabnike. *Zbornik referatov*, 29. simpozij o sodobnih metodah v računovodstvu in poslovnih financah. Ljubljana: Zveza ekonomistov Slovenije.
- Kobeja, Boris. 2001. *Priročnik za pisce strokovnih besedil: znanstveni aparat*. Koper: Visoka šola za management.
- Kobeja, Boris. 2002. *Napotki za pisanje seminarske in diplomske naloge*. Koper: Visoka šola za management.
- Koritnik- Rakela, Silva. 2003. *Računovodski izkazi s pojasnili*. Gradivo za seminar Bilans trade.
- Mayr, Branko. 2000. *Kako brati računovodske izkaze?* Ljubljana: Noviforum, d. o. o.
- Melavc, Dane in Franko Milost. 2003. *Računovodstvo*. Koper: Fakulteta za management.
- Milost, Franko. 1996. *Računovodstvo*. Ljubljana: Visoka upravna šola.
- Milost, Franko. 1997. *Računovodstvo in poslovne finance*. Portorož: Visoka šola za hotelirstvo in turizem.
- Odar, Marjan. 2002. Poročanje zunanjim uporabnikom računovodskih informacij za leto 2001. *IKS* 29 (1-2): 7-21.

- Odar, Marjan. 2003. *Poročanje zunanjim uporabnikom računovodskih informacij za leto 2002*. Revija za računovodstvo in finance IKS 1-2:12-29.
- Pučko, Danijel. 1998. *Analiza in načrtovanje poslovanja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Sighband, Norman. B. in Arthur H. Bell. 1989. *Communication for management and business*. Glenview: Scott, Foresman and company.
- Sutton, Tim. 2000. *Corporate financial accounting and reporting*. Harlow: Prentice Hall.
- Torkar, Damjan. 2003. Optimizacija portfelja naložb v Zavarovalnici Triglav. Specialistično delo. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
- Turk, Ivan in Dane Melavc. 1998. *Računovodstvo*. Kranj: Moderna organizacija.
- Vežjak, Blanka. 1998. *Razkritja v letnih poročilih*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Vežjak, Blanka. 1999. *Letno poročilo 1998*. Ljubljana: Gospodarski vestnik 12: 85-88.
- Zadravec, Rajko. 2003. *Zaključni račun po novem*. Ljubljana: Primath.

VIRI

Zavarovalnica Triglav, d. d. 2006. *Z novo energijo*. Poročilo o poslovanju Zavarovalnice.

Triglav, d. d, v letu 2005. Ljubljana: Gorenjski tisk.

<http://www.triglav.si/splosno/porocilo2004/sl/racu/kazalo/.asp>

<http://www.triglav.si/splosno/porocilo2005/sl/racu/kazalo/asp>

PRILOGE

Priloga 1 Izjava o odgovornosti posloводства

Priloga 2 Revizorjevo poročilo

Izjava o odgovornosti posloводства

Računovodski izkazi – letno poročilo

Posloводство potrjuje računovodske izkaze za leto, končano na dan 31. decembra 2005, na straneh 97 do 112 in uporabljene računovodske usmeritve ter pojasnila k računovodskim izkazom na straneh od 83 do 96 in od 115 do 164 letnega poročila

IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVOODSTVA

Uprava je odgovorna za pripravo letnega poročila tako, da le-ti predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja družbe in izkazov njenega poslovanja za leto 2005.

Uprava potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Uprava tudi potrjuje, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na osnovi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja ter v skladu z veljavno zakonodajo in s Slovenskimi računovodskimi standardi.

Uprava je tudi odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Davčne oblasti lahko kadarkoli v roku 5 let po poteku leta, v katerem je treba davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov in dajatev.

Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Predsednik Uprave: mag. Andrej Kodč

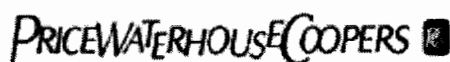
Člana Uprave: dr. Borut Eržen

mag. Vladimir Mišo Čeplak

Ljubljana, dne 03.05.2006

Revizorjevo poročilo

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Parizova 53, 1000 Ljubljana
 Telefon: (01) 4750 300
 Faks: (01) 4750 109
 Matična št.: 5717159
 Davčna št.: 35498161

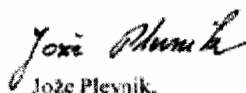
POSEBNO REVIZORJEVO POROČILO

Revidirali smo računovodske izkaze s pojasnili družbe Zavarovalnica Triglav, d.d. za leto končano 31. decembra 2005 v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. V našem poročilu z dne 3. maja 2006 smo izrazili mnenje, da so računovodski izkazi s pojasnili, iz katerih izhaja Poročilo o poslovanju, v vseh bistvenih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja družbe Zavarovalnica Triglav, d.d. na dan 31. decembra 2005, poslovnega izida in finančnega izida njenega poslovanja ter gibanja kapitala v tedaj končanem letu v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Po našem mnenju je priloženo Poročilo o poslovanju v vseh pomembnih pogledih skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi s pojasnili.

Zaradi boljšega razumevanja finančnega stanja družbe Zavarovalnica Triglav, d.d., njenega poslovnega in finančnega izida ter gibanja kapitala v obdobju ter področja naše revizije je treba priloženo Poročilo o poslovanju brati skupaj z računovodskimi izkazi s pojasnili, iz katerih izhaja, in našim poročilom o njih.

Ljubljana, 29. junij 2006

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

Jože Plevnik,
 pooblaščen revizor

